

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám
(„Falu” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. sz.
Telefon: József 463—09.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

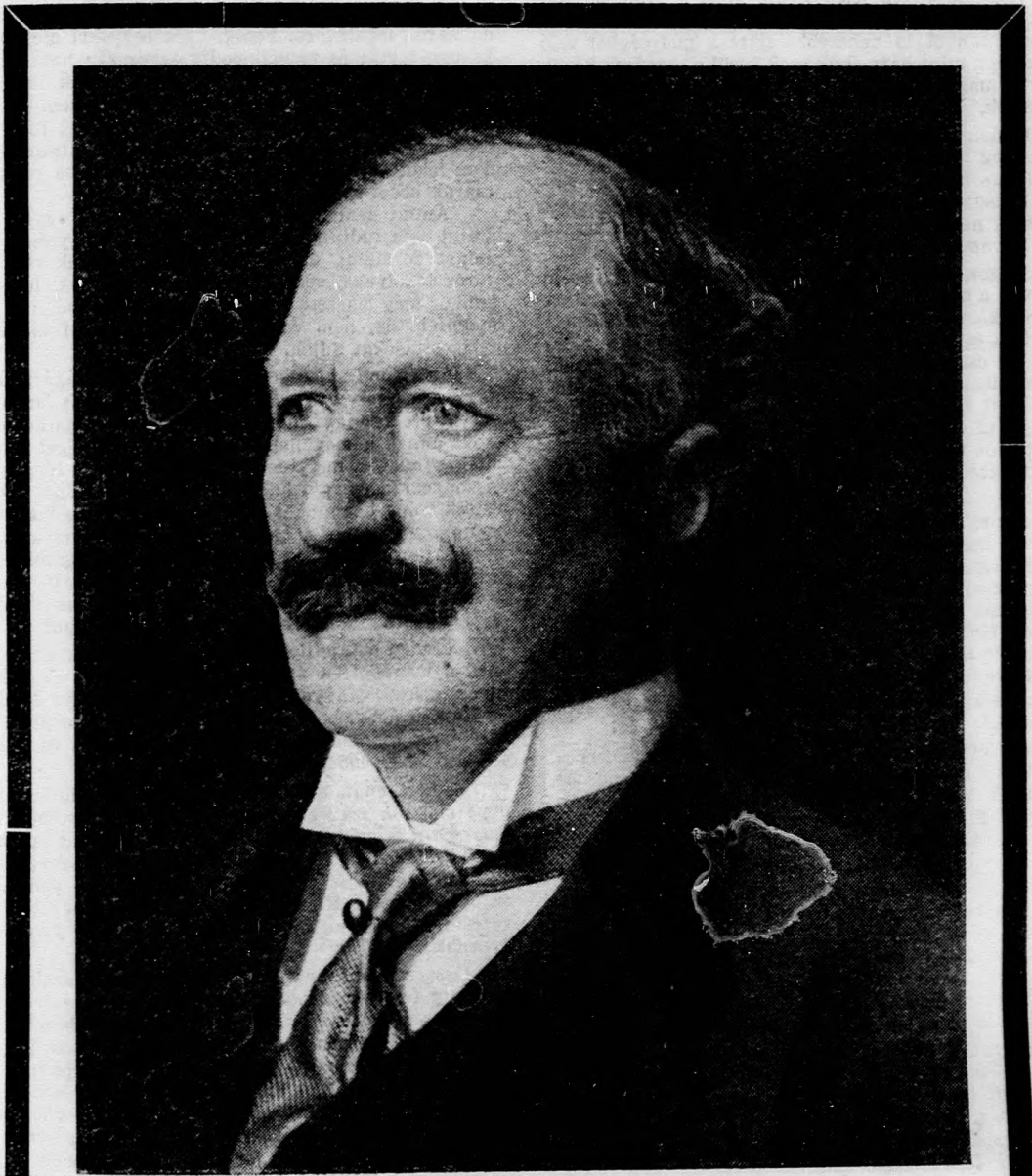
FELELŐS SZERKESZTŐ:
MAYER EMIL.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam 23. szám.

Vasárnap, június 8.

MESKÓ PÁL +

TRIANON

Irtó: Weis István.

Június hó 4-én egy évtizede lesz annak, hogy a Páris melletti trianoni kastély termében aláírták azt a békeszerződést, amely megfosztott bennünket országunknak több mint kétharmadától, a magyar állampolgároknak többségétől, magyar anyanyelvű testvéreink közül negyedfél milliótól.

Az a pillanat, amelyben a magyar állam megbízottja az eléje terjesztett, reánk erőszakolt szerződést aláírásával ellátta, végzetesebb és jelentősebb, mint a Muhi-pusztai vereség, vagy a mohácsi csatának napja. Mélyebbre taszította nemzetünket és nehezebbé tette a mélységből való felemelkedést, mint bármelyik azok közül a csapások közül, amelyek a magyarságot ezerszázados európai szereplése közben érték.

A trianoni békeszerződés aláírása azonban — ha méreteiben meg is haladja az előbbi megpróbáltatásokat — annyiból hasonlít hozzájuk, hogy nem ítélt meg önmagában, csupán előzményeinek és következményeinek tükrében és nem hirtelen jött önálló tény, hanem hosszú bomlási folyamatnak az eredménye.

Sajátságos, hogy tatárdulás és a török hódoltság idején erősebb volt a nemzet élő lelkiismerete, mint most. A tatárdulás krónikásai, a török hódoltság kezdőidején fellépett állampolgárok és költők egyaránt azt vallották, hogy a nemzetünket ért csapásokban Isten büntető kezét kell látnunk, a megpróbáltatások bűneink, vétkeink vezekléseként tünnek fel. Most egész más a helyzet: mindenki azt hangoztatja, hogy az ország területének szörnyű megsemmisítésében ártatlanok vagyunk és az csupán ellenségeinknek vagy rosszul tájékozott és közömbös, semleges hatalmakkal a műve.

Valamennyien egyetértünk abban, hogy ezeket a szörnyűségeket, annyi magyar életnek elvesztését, annyi magyar érték elpusztítását valóban nem érdemeltük meg. Mindannyian hivatkozunk arra, hogy nemzeti imádságunk valóban igazat mond: megbűnhődte már e nép a multat és jövőjét. Ha az isteni igazságszolgáltatást emberi mértékkel mérjük, akkor valóban azt kellene mondanunk, hogy nemzetünk a multban elszenvedett csapásokkal örök időkre, de legalább is újabb ezredévre megválthatta magát további teherpróbáktól.

Mind Ezeket elismerve és a végletekig tiltakozva a bennünket ért igazságtalanságok ellen, önmagunknak be kell vallanunk, hogy ősünk jobb nyomon jártak, helyesebben ismerték fel helyzetüket és nekünk is követnünk kell őket azon az uton, amely a multban elkövetett hibák felismeréséhez, bűneink bevallásához vezet.

Trianon következménye kétségkívül a veszített háborúnak, de nincs vele oly szoros oksági kapcsolatban, mint ahogy sokan feltűntetni szeretnék. Ha Trianon évfordulóján a békeszerződés létrejvetelének okait és körülményeit tanulmányozzuk, arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy nemzetünk szörnyű sorsában döntő tényező az őszirózsás forradalom és a véres emlékü proletárdiktatura.

Mi, magyarok nagyon feledékenyek vagyunk. Nem lesz tehát felesleges, újból emlékeztetünkbe idéznünk azt, hogy a veszített háború ellenére az a hadvezetőség, amelynek hibáit és a magyarokkal szemben tanúsított magartását egy percig sem mentegetjük, mégis kapott olyan fegyverszüneti feltételeket, amelyek legalább is a békekötésig Magyarország területi csorbítatlanságát biztosították. Ha az ostoba és önző forradalom közbe nem jön,

ez a fegyverszünet lép életbe. Emlékeztetünkbe kell továbbá idéznünk azt is, hogy Ausztria teljesen felbomlóban volt, a keletkező Csehországnak fegyveres ereje alig volt, a szerb hadsereget az 1915—16-os események, a száműzetésben átszenvedett járványok tönkretették és a román hadseregnek francia segítséggel való újjászervezése sem sikerült teljesen 1917-ben. A magyar katona volt az, aki veretlenül végezte a világháborút, zárt csapatkötelékekben indult meg az ország határa felé és magyar területen dobta el a fegyvert lelkiismeretlen, többnyire idegen fajú forradalmárok izgatására. Pedig, ha a fegyvert még pár hétig kézben tartja és megállapodik az ország határánál, kézi-zálogként maradt volna kezünkben hazánk megszentelt területe. Az a fegyveres csősélek, amely nem tudott megállni Kun Béla hordái előtt és amely Kelet felől betörve, csak a halottrablók bátorságát tudta felmutatni — igazán nem lehetett veszedelmes Doberdo, Piave, a rokitnói mocsarak hősei számára.

Amint nem tudtuk a magyar katonát együtt tartani, amint nem tudtuk a nagy kérdésekben egységes közvéleményt formálni, éppen úgy nem tudtuk ellentánni a vörös tébolynak sem. Ez volt az oka annak, hogy akkor, amikor még lehetett volna tárgyalásokról szó, nem voltunk meghívhatók, nem volt, aki részünkről tiltakozzék, felvilágosításokat adjon.

Azt mondják, kis nemzetek sorsa világáramlatoktól, nagy nemzetek viselkedésétől függ. Ha el is ismerjük ennek a tételnek igazságát, senki sem vonhatja kétségbe viszont annak a megállapításunknak helyességét sem, hogy világáramlatok, nagy nemzetek számolnak a tényleges erőviszonyokkal és így, ha erőt mutattunk volna, tekintetbe vettek volna bennünket is. Számtalanszor hallhattuk azt a jogos szemrehányást barátainktól, miért türtük azt, hogy nemzetünk életének éppen legválságosabb perceiben a leg-hitványabb emberek szereztek meg az uralmat, miért nem távolítottuk el őket és miért nem mutattunk a társdöntő napokban több komolyságot, több elszántságot.

Minden nemzetnek olyan vezetői vannak, aminőket ki-termel magából és aminőket megérdemel. A Trianonba kényszerített Magyarország türte a Károlyi Mihályokat és Kun Bélákat; belenyugodott abba, hogy törpe és idegen kisebbség erőszakoljon rá idegen eszméket és gyöngítse el belső féreg módjára.

Akkor tehát, amikor a szomorú évfordulón a falvak népe magába száll és számot vet azzal a nyomorúsággal, amelybe a trianoni gyászbéke sújtotta azokat is, akik annak következményeit az előbbi években nem érezték, most azonban már saját testükön tapasztalják — gondoikozzék azon is, hogy a tizenegy év előtti gyöngeséget hogyan vezekelve le és miként készíthet elő jobb jövőt a magyarnak.

Összeroppanásunknak, a patkányserg uralomrajutásának, a fegyver eldobásának oka minden esetre az volt, hogy társadalmunk, politikai és gazdasági berendezkedésünk sok tekintetben kihívta a bírálatot, kedvezett olyanoknak, akik már nem jelentettek igazi értéket és nem légitette ki azoknak jogos törekvéseit, akik már a nemzetnek jelentős és értékes tényezőivé váltak. Ezen a visszasságon az elmúlt évtizedekben sokban segítünk; ha az átalakulás, a reformok ütemével és terjedelmével nem is vagyunk mindannyian megelégedettek, el kell ismernünk azért, hogy sok minden történt és látnunk kell azt is, hogy minden érdekelt tényező egyetért további reformok, igaz-

ságosabb társadalmi és gazdasági berendezkedés, célszerűbb közhatalmi szervezet előkészítésében.

A másik és jelentősebb oka azonban az összeomlásnak — amelyről megállapítottuk, hogy Trianonnak oka — az, hogy nem volt egészséges nemzeti közszellem, nem volt a nemzetben erő, nem volt élő lelkiismeret. A feltámadás útja tehát csak az lehet, hogy a társadalom összes tényezői, a hatalmasak éppugy, mint a kisemberek, a nemzet nagy kérdéseiben jussanak egyetértésre és seperjék el adott esetben mindazokat, akik hivatottság nélkül nyulnak a nemzet hajójának kormányrudjához, megfelelő előkészület és felelősségérzet nélkül zavarják annak futását.

Lengyelországot — amely napjainkban támadt fel

ujra — egymásután háromszor osztották fel, mert az első felosztás után a lengyelek nem eszméltek a helyzet komolyságára, folytatták a pártoskodást és másodrendű kérdésekben való ellentéteket élézték ki akkor, amikor a legnagyobb kérdéssel: nemzetük létéről volt szó.

Összes külföldi megfigyelőink tanúsága szerint mi legalább ebbe a hibába nem estünk és a trianoni leckét legalább ebből a szempontból megsziveltük. Lehetnek közöttünk politikai, társadalmi, gazdasági ellentétek, de a nemzeti lét alapvető kérdésében egységesek vagyunk és kialakulóban van az a közszellem, amely biztos eszköze annak, hogy az 1918. és 1919. évek szomorú eseményei újra meg ne ismétlődhessenek.

Meskó Pál meghalt.

A magyar falu egyik legalaposabb ismerője és a magyar falusi embernek kétségkívül legmelegebb szívű barátja elköltözött oda, ahol földi gondoktól és kicsinyes emberi előítéletektől menten folytatja ez a nemes lélek a tökéletesedés munkáját.

Mindannyian, akik ott állunk a Kerepesi-temetőben az első nyári napon ravatala mellett, úgy éreztük, énünknek értékes, soha vissza nem térő részét tesszük bele a sírba.

Boldogult *Meskó Pál* életéről igen szegényes fogalmak lehetnek annak, aki csupán az életrajzi adatokat, életének külső kereteit ismeri. Vele kapcsolatban igazán nem lényeges az, hogy ennél vagy annál a szövetségi központnál, vagy a kisemberek védelmére alakult valamely intézménynél dolgozott-e évtizedekig; közömbös, hogy ezen a rögs pályán minő kitüntetésekhez értett és még az sem fontos, hogy élete végén egyik legnagyobb, nemes hivatást teljesítő altruista intézményünk vezető állásában működött hosszabb időn át.

Hosszu hivatalos működés, kitüntetések, vezető állás elnyerése sokaknál előfordul anélkül, hogy az átlagot meghaladná és a közönség, a nagy tömegek érdeklődését felkeltenék, háláját kiérdemelnék.

Ami *Meskó Pált* hasonló hivatalos pályát futott egynekől, hasonló vezető állást betöltő férfiaktól megkülönbözteti, az eredetiségben és jószívűségben jut kifejezésre.

Eredeti volt *Meskó Pál* mint ember és eredeti módon, az uttörő bátorságával hatolt bele a magyar falu világába. Jónak, mindig a tényekkel számoló értelmű volt az az eszköz, amellyel a falu érdes burkából a nemes magot kihámozta. Ez az eredeti gondolkodás készítette őt arra, hogy évtizedeken át sorba járja Nagymagyarország falvait, megismerkedjék viszonyaikkal, vezető embereikkel és fáradságot nem ismerő szervező munkájával — amelynek sikerét páratlan kedvessége, ékesszólása és gyakorlati érzéke is elősegítette — hozzájuttassa őket ahhoz a szervezethez, amelynek révén az uzsora és nyereszkeskedés karmaiból kimenekülhettek, az önségély és vagyonosodás útjára léphettek. *Meskó Pál* már akkor rőtta a poros utakat és foglalkozott a kisemberekkel, amikor még legfeljebb választások idején ölelgették keblükre a választópolgárt a jelölt és kortes urak, hogy azután a választás után a tudatlanság és elesetségi állapotában hagyják.

Meskó Pált szerénysége visszatartotta attól, hogy érdemeivel kérkedjék. Kevesen tudtuk, hogy a néppel való komoly foglalkozás terén hosszú idők után ő volt az első, aki eredményeket ért el és még kevesebben bírhattak arról tudomással, hogy nem egy, a közéletben szerepet játszó, nagy öntudattal fellépő egyén tulajdonképpen a *Meskó Pál* vállán, az uttörő munkásságának lépcsőin emelkedett fel.

Nagy halottunk önzetlenségét, kitartó munkásságát, másik alapvető jellemvonása magyarazza: a jószívűség.

Kedves, előzékeny, jókedvű ember volt, aki sohasem éreztette senkivel az alacsony társadalmi helyzetet, sőt mindig törekedett arra, hogy a szegénnyel, a kárvalottal szemben jobb legyen, mint a nagyurakkal. Mindenkin segített, aki közelébe került, különös megértéssel viseltetett a fiatalabbakkal szemben, akiknek gyakran kölcsönzött tapasztalatainak gazdag kincsesládából. Jószívűsége vezette őt a szövetségi eszme szolgálatába is: belátta, megértette, hogy a nép egyszerű gyermekei, akikért szíve dobant, a szereteten alapuló kölcsönös segítség elvének alkalmazásával egyenlíthetik ki a legkönnyebben azt a hátrányt, amely reájuk a mai társadalmi és gazdasági rendszertől hárul. A szövetségi eszme az ő számára nem öncélúság volt, nem termelési, értékesítési vagy tökélygüjtési forma, hanem eszköz arra, hogy a mindent átható szeretet erejével felvértezzük a szegényeket, a gyengéket az élet nagy küzdelmére.

Keves emberről mondhatjuk el, hogy ezt a krisztusi szeretetet oly mértékben érezte volna és a gyakorlatban oly sikerrel ültette volna át, mint *Meskó Pál*. Eppen ezért hisszük és reméljük, hogy amíg a magyar falu népe élni és dolgozni fog, mindig friss leveleket fog leszakítani az emlékezés fájáról és azokból a hála koszoruját fonja majd egyik legnagyobb jótévőjének.

A halál.

Május hó 28-án reggel megdőböntő hír futott végig az országon, melynek hallatára a magyar falvak földmivelőnépek lelkében mély megilletődés lett urrá. Az ujságok és a rádió *felsőkubini Meskó Pál* m. kir. gazdasági főtanácsos, a Hangya-központ ügyvezető igazgatójára

Meskó Pál temetése.

F. Cselötei János kiszagda, a főtí Hangya elnöke a földművesek nevében búcsuztatót mond.

Meskó Pál temetése.

A gyászkoesi teli koszorúkkal

nak, a Magyar Nemzeti Bank főtanácsosának és a *Vasárnap* főszerkesztőjének halálhírért vitték szét. Nincsen falu a csonka országban, de túl a trianoni határokon, az egész Nagymagyarországon, ahol Meskó Pál nevét ne ismernék. Három évtized óta a magyar agráréletnek egyik vezető tényezője volt, aki a szövetkezetek és gazdakörök ezreit hívta életre, aki publicisztikai téren is hatalmas munkásságot fejtett ki a gazdasági mozgalmak terén s ragyogó szónoklataival a földmivelők tizezreit tudta tettekre serkenteni. Meskó Pál neve a magyar agrártársadalmi életben fegalommá lett s főként szövetkezeti munkálkodása szolgálta elsősorban a falu népének erkölcsi, gazdasági, szociális és kulturális megerősödését.

Halála az egész országot gyászba borította s ravatala előtt lapunk olvasói őszinte, mély kegyelettel állottak meg.

Amikor a magyar agrárpolitikai szervezkedés megindult s az akkori kiscgazda- és földmivespárt napilapot adott ki, Meskó Pál ott volt a szervezkedés élén, majd az *Uj Barázda* bölcsőjénél, mint annak főszerkesztője, s azután, mikor a párt kebelében tömörült földmivelők kívánására egy gazdatársadalmi hetilap is szükségessé vált, Meskó Pál lett főszerkesztője a *Vasárnap*-nak s ő irányította a lapot egészen a legutóbbi hónapokig. Lánglelke, mély bölcsessége, széleslátókörű tudása nyilatkozott meg intézkedéseiben és minden sorában, de — amit elsősorban kellett volna kiemelniünk — főként az a csodálatosan mély és őszinte szeretet, amely a magyar földhöz és a magyar földmivelőnéphez fűzte.

A magyar agrártársadalmat pótolhatatlan veszteség érte halálával, mert Meskó Pállal olyan egyéniség költözött el az élők sorából, akinek minden ténykedése mélyen vésődött bele a földmivelőnép lelkébe, onnan soha el nem mosódnak nemes vonásai, a nagy és bölcs apostolra mindenkor áldó kegyelettel fogunk emlékezni.

Meskó Pál életrajza.

Meskó Pál Nyiregyházán született 1857. november 19-én. Középszkoláit a nyiregyházai gimnáziumban végezte, majd a kassai gazdasági akadémiára iratkozott be, melynek az oklevél megszerzése után adjunktusa lett. Önkéntesi évét a debreceni huszárezredben szolgálta le és mint tartalékos huszárhadnagy tért haza Nyiregyházára s innen ismét vissza a kassai akadémiára, ahol 1889-ig teljesített szolgálatot, amikor is a *Nyitravármegyei Gazdasági Egyesület* választotta meg titkárává.

Itt kezdett kibontakozni Meskó Pál hatalmas szervező és ragyogó szónoki képessége. A felvidéki magyarok és tótok között ő indította meg az agrárszervezkedést s egy ilyen gyűlésen hallotta őt beszélni *Károlyi* Sándor gróf, a

szövetkezeti apostol, aki később meghívta Meskó Pált a Magyar Gazdaszövetség titkári állására. Ebben az időben vett lendületet a Hangya-szövetkezeti mozgalom s Meskó Pál állott a propagandamunka élére. Faluról-falura járva szervezte meg a Hangya-szövetkezetek ezreit.

Később a Magyar Gazdaszövetség igazgatója lett, de ugyanakkor már a Hangya-központban is szolgálatot teljesített. 1918 óta kizárólag a Hangya-központ ügyvezető-igazgatói teendőit látta el, mely intézménynek 1905 óta egyik igazgatója volt.

Bár igen magas pozíciót töltött be s egyetlen szavával tizezreket tudott megmozdítani, soha nem kereste a politikai érvényesülés utjait, megmaradt mindenkor a puritán életű, nemes urnak, aki megfeszített erővel dolgozott, soha nem keresve népszerűséget, olcsó babérokat. Amit elért, amiért áldják, azt lankadatlan szorgalommal, nagy tudással, istenáldotta szónoki képességgel és fáradhatatlan munkássággal érte el. Egy ideálja volt: a szövetkezeti eszmének a nép lelkében való elültetése és a szövetkezeti mozgalom felvirágoztatása. Ezért élt, ezért dolgozott, ezért küzdött három évtizeden keresztül s ezzel a munkájával vívta ki a magyar földmi, előnép őszinte, mély szeretetét.

Meskó Pál ez év elején kezdett betegeskedni, szanatóriumba ment, de baján már nem lehetett segíteni. Negyenkét napi szanatóriumi kezelés után hazavágyott otthonába. Hatalmas fizikumra erősen küzdött a gyilkos kórral, úgy hogy beteg is bejárt még a Hangya-központban lévő hivatalába, dolgozott, intézkedett s csak akkor tette le a tollat, amikor a betegség végleg ágyának döntötte. Három hete feküdt, napról-napra gyengébb lett, a súlyos betegség végre felőrölte szervezetét s a halál május 28-án reggel fél hat órakor megváltotta őt szenvedéseitől.

Meskó Pál végrendeletét szerdán reggel bontotta fel bátyja, *Meskó Elek*, m. kir. kincstári főtanácsos, a Hangya-központ vezetőinek jelenlétében. A megboldogult minden földi javát agrár intézményekre, szövetkezetekre és az evangélikus egyházra hagyta. Amilyen áldozatkész volt egész életében s amilyen szeretettel rajongott a magyar földmivelőnépért, úgy gondoskodott földi javainak szétosztásánál azokról az intézményekről, amelyek a magyar földmivelőnép érdekeit szolgálják.

A temetés.

Meskó Pált május 30-án, délután 4 órakor temették a Kerepesi-uti temető halottasházából s helyezték örök nyugalomra a főváros által adományozott diszírhelyen. A ravatalát elborították a kiterjedt rokonság, az agrárszövetkezetek és agrárintézmények koszorúit, amelyek között a *Vasárnap* szerkesztősége és kiadóhivatala is elküldötte kegyeletének koszorúját. A temetési szertartást *Raffay* Sándor evangélikus püspök végezte, aki a gyászszertartás során mondott beszédében emelkedett szavakkal méltatta Meskó Pált, mint a magyar közélet, az egyházi élet, a szövetkezeti és társadalmi élet kimagasló egyéniségét. A ravatalnál imát mondott és átadta a megboldogult földi maradványait teremtő Urának.

A Hangya-központ igazgatósága és felügyelőbizottsága, valamint tisztviselői kara nevében *Dömötör* László dr. ügyvezető-igazgató, az *Uj Barázda* és a Magyar Gazdaszövetség nevében *Vantsó* Gyula dr., az *Uj Barázda* főmunkatársa mondott búcsuzató beszédet. A koporsót azután a gyászkoesira tették, majd a gyászmenet megindult a sir felé. A koporsó után haladt a megboldogult legközelebbi hozzátartozója, *Meskó Elek*, azután *Mayer* János földmivelésügyi miniszter, *Balogh* Elemér dr., a Hangya vezérigazgatója feleségével és fiával, azután *Schandl* Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója nevével, majd a magyar agrártársadalmi élet vezéregyéniségei csaknem teljes számmal s a vidéki szövetkezetek képviselői. A „*Vasárnap*” szerkesztősége és kiadóhivatala testületileg jelent meg szeretett főszerkesztőjének végtisztességén.

A sirnál **F. Cselötey János**, főthi kiskazda, mondott bucsubeszédet a vidéki Hangya-szövetkezetek és a földmivelőnép nevében. Végül pedig **Podhradszky János** tor-dasi evangélikus lelkész, az ottani szövetkezet elnöke fejezte be az egyházi szertartást s azután a koporsót a sirgödörbe bocsátották. Bátyja, Elek, Nyiregyházáról, a szülőföldje áldott poraiból hozott egy marékkaal s azt hintette Meskó Pál koporsójára, hogy ez alatt az anyaföld alatt pihenjen a megboldogult.

Meskó Pál sirja fölött a magyar agrártársadalom kegyeletének örökmécsese ég, emlékezetét a szívünkbe zártuk és a sirjánál fogadalmat teszünk, hogy az őtanítása, az ő utmutatása és eszmei lelkesedése szerint fogunk dolgozni a jövőben is a magyar földmivelőnép érdekeiért, Nagy-magyarország feltámadásáért.

Az új 5 és 2 pengős június végén kerül forgalomba.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a június hó végén forgalomba kerülő *ötpengős* ezüstérmék külalakja a következő:

Az érmék egyik lapján párkányszerű talapzaton álló anyag-
lok tartják a magyar címet, amelyen glóriával övezetten a Ma-
gyar Szent Korona nyugszik. A talapzatot jelző két vízszintes vonal a címerpajzs alatti helyen fölfelé, két végén pedig lefelé hajlik.

E lap felső részén körív alakjában „Magyar Királyság” fel-
irat, a párkány alatt pedig vízszintes sorban az értékjelzés: „5 Pengő” és ez alatt a magyar királyi állami pénzverő „B. P.” jelzése foglaltatik.

Az érmék másik lapján a kormányzó mellképe van tábor-
nagyfolyó egyenruhában. A lap körirata: „Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzóságának tizedik évfordulójára”, alul pedig a körirattól ékítménnyel elválasztottan a veretési évszám „1930” van feltüntetve.

Gazdaggyűlés Lovasberényben, Monoron és Balatonfüreden.

Nagyarányu gazdaggyűlés színhelye volt május hó 25-én, vasárnap **Lovasberény**, ahol **Simon András** dr. országgyűlési képviselő beszámoló beszéd keretében vetette fel a legégetőbb és legsürgősebb gazdakérdéseket. A gyűlésen **Ivánka Géza** báró földbírtokos elnököt és azon **Doroszlay Béla** lovasberényi plébános mondott megnyitó beszédet.

Ezután az egyes küldöttségek szóokai tárták fel bajukat. Elsőnek **Monk Ferenc** lovasberényi kiskazda tette szavát az *adó-mérséklés szükségességét*, majd hangsúlyozta, hogy a *buza árát minden körülmények között szabályozni kell*. Ezután **Hartal János** lovasberényi törvénybíró a *kartellek politikáját bírálta*, **Metzger Péter** lovasberényi kispáros pedig a kispároság sérelmét tette szavát. **Körmendi Ferenc** csákvári gazdálkodó a *szövetkezetek áldásos működését* fejtegette, majd **Paksy János** sárkereszturi kiskazda a *borfogyasztási adó tarthatatlanságát* tette szavát. **Gally János** községi jegyző az *okirati kényszer mellőzése mellett foglalt állást*, **Geröffy Gyula** acsai jegyző a *mezőgazdasági hitelviszonyokat* tette bírálat tárgyává. Ezután **Simon József** mezőgazdasági munkás állott fel szólásra, akit azonban a nagygyűlés már a második mondatánál lelassított, mert kommunista hangot ütött meg. Ezt követően **Varjas Gyula** kiskazda, a verebi hitelszövetkezet pénztárosa, hangsúlyozta a szövetkezetek fontosságát és felszólította a jelenlevőket, a szövetkezetekbe való tömörülésre.

Ezután általános figyelem közepette **Simon András** dr., a kerüllet országgyűlési képviselője lépett az előadói emelvényre és tartotta meg mindvégig figyelemreméltó beszédét.

— Nem lehet mindent Trianon számlájára írni, amikor a bajokról beszélünk — mondotta többek között. — A legnagyobb baj az, hogy a *terhek nincsenek egyenlően elosztva és hogy a gazdasági politika helytelen vágyárokra tévedt*. Adózunk az

Vasbutor

olcsó
és
tartós!

Könnyen tisztítható, disziti a lakást. Nézze meg raktárainkat vagy kérje **ingyen** szép képes árjegyzékünket.

HAIDEKKER SÁNDOR r.-i.
Budapest, Üllői-ut 48 27 és Fiumei-ut 3

A *kétpengős* ezüstérmék külalakja a következő:

Az érmék egyik lapján koszoruban olaj- és tüglyfaúggal díszített címer és angyalok tartják föléje a Magyar Szent Koronát. A címer pajzsát görögös övezés díszíti, ugyancsak görögös díszítésű ível a koronát tartó angyalokat. A címer alatt az olaj- és tüglyfaúgak találkozásánál a magyar királyi pénzverő „B. P.” jelzése látható.

A lap felső szélén: „Magyar Királyság”, alul pedig az értékjelzés: „2 Pengő” foglaltatik. A körirat felső és alsó szélét ékítmény választja el.

Az érmék másik oldalán Magyarország Védasszonya glóriával és dicsfényvel övezetten van felhőkön ülő helyzetben ábrázolva, fején a Magyar Szent Koronával, jobbáiban tartja a kormánypálcát, balján a kisdied Jézust az ország almájával, lábát pedig a hold sarlóján nyugtatja. E lap körirata a kép által megosztottan: „Magyarország Védasszonya”, alul a veretési évszám,

államnak, de az ipari védővámok révén adózunk három-négyszáz nagyiparosnak és gyárosnak is, akik ezzel romlásba döntik a magyar kiskazdatársadalmat. A titkos választójog hívének vallja magát, de kijelentette, hogy ne gondoljuk, hogy a titkos választójog mindenre orvosság és hogy a bajok azután egyik napról a másikra megszűnhetnek lennének.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után **Krüger Aladár** országgyűlési képviselő szólt, aki a gazdanapot inkább gazdaéjszakának nevezte és megígérte, hogy továbbra is harcolni fog a gazdatársadalom érdekeiért. Az utak rendbehozásának kérdését is szavát tette, de hangsúlyozta, hogy *ne paradés utakat építsenek, hanem falusi köves utakat, hogy a gazdáknak módjukban álljon terményeiket idejében piacra szállítani*.

Udvardy János országgyűlési képviselő a szövetkezeti raktárhálózat kiépítését sürgette, majd kijelentette, hogy olyan agrár-országban, mint Magyarország, a *földművelésügyi tárcát kellene a legjobban dotálni*.

A tizenhat pontból álló határozati javaslat ismertetése után **Meskó Zoltán** országgyűlési képviselő állott fel szólásra.

— A kormány programjában benne van a titkos választójog is — mondotta — amelyet itt követelnek. Én azonban nem elégszem meg azzal, hogy benne van a programmban, hanem sürgetem annak megvalósítását. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a titkos választójogot hatvan nap alatt meg kell csinálni, mert hiszen ez sem változtat mindent jóra és meggyőződésem, hogy ha itt lesz az ideje, a kormány nem fog elzárkózni a megoldás elől.

Ezután kijelentette, hogy a gazdatársadalom igenis **Bethlen István** és **Mayer Jánost** ismeri el vezérének, kikben megvan a garancia, hogy *Nagyatádi programját becsületesen és gyorsan végre is hajtják*.

A mindvégig méltóságteljesen lefolyt gazdaggyűlést vitéz Komáromy János református lelkész szavai zárták be, majd a gyűlés a Himnusz hangjai mellett véget ért.

A monori gazdaggyűlés.

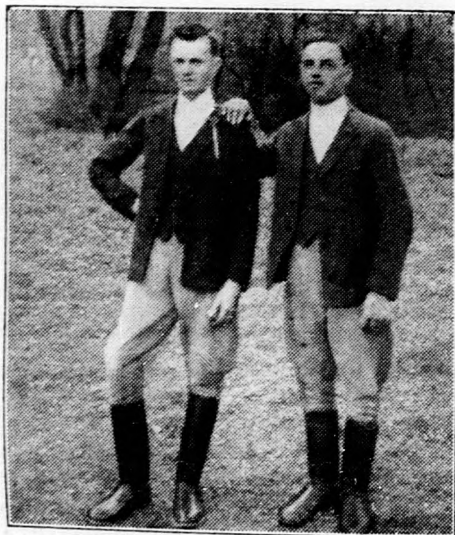
Május hó 25-én, vasárnap *Monoron* is nagyszabású gazdaggyűlés volt, amelyet *Mártyássy Mihály* földbírótokos, a monori kerület díszelnöke nyitott meg. Az elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság mai súlyos helyzetében nem várhat messziről jövő segítséget, hanem a gazdáknak össze kell kirántaniok a kátyuból a mezőgazdaság bajba jutott szekerét.

Madarász Elemér, a monori kerület képviselője, éles szavakkal kelt ki azok ellen, akik ma is hatalmas összegekkel tartatják el magukat és vállalatokat az állammal és nem veszik észre, hogy mások önszeroszkodnak a terhek alatt. Beszélt azután az alacsony gabonaárakról és az ipari vámvédelemről, amely megfojtja a mezőgazdaságot, valamint a közterhek súlyáról és az elviselhetetlen bankamatokról.

A tetszéssel fogadott beszéd után *Laky Dezső* dr. műegyetemi tanár tartotta meg előadását a külföld gazdasági viszonyairól. Ezután *Staub Elemér* ny. államtitkár, a Mezőgazdasági Exportintézet vezérigazgatója szólalt fel és a mezőgazdaság különböző kérdéseivel foglalkozott, a gabonaértékesítéssel, a tejértékesítéssel és a szövetezeti kérdéssel és felszólalását sokszor szakította félbe a gazdák helyeslése. Ezután vitéz *Kovács Ferenc* örkényi gazdasági tanár tartott előadást a kertészetről, majd *Krisztián Imre* kiszegzőképviselő szólalt fel, aki nyugalomra, kitartásra és munkára buzdította a gazdatársulatot. Végül *Szapáry Lajos* gróf képviselő terjesztette be a határozati javaslatot, amelyben a *gabonaárak minőség szerint való márkázását, a közmunkaráltságot és a borfogyasztási adó eltörlesztését sürgette és azt kívánta, hogy engedélyezze a pestkörnyéki kiszegzőknek a fővárosban való közvetlen árusítást.*

A balatonfüredi gyűlés.

A harmadik gazdaggyűlés *Balatonfüreden* volt, amelynek mezőgazdasági bizottsága a járás szőlősgazdáit hívta össze. A gyűlésen *Héjj Imre*, a kerület képviselője is megjelent. *Pálffy József*, a járási bizottság elnöke, mondogta a megnyitói beszédet, majd *Malatinszky József* felsőházi tag üdvözölte az egybegyűlteket. Ezután *Nagy Lajos* evangélikus lelkész, *Vörös Dániel*, *Varjas Géza*, *Somogyi Imre*, *Tóth Viktor* és *Pálffy Zoltán* ismertették a szőlősgazdák panaszait és kívánásait, végül az ülés *Héjj Imre* javaslatára elhatározta, hogy a kormánytól felírásban kéri a fogyasztási adó eltörlesztését, a gyümölcsesszeforgalmi rendelet megváltoztatását és a hitelkérdés rendezését. A gyűlés szőlőfelújítási hitelt kér a tervezett új külföldi kölcsönből a jó hírű borvidékek számára, ha pedig ez nem lenne lehetséges, akkor a szőlőföldök adójának leszállítását kéri.

A „Vasárnap” két igaz ifjú barátja. Képünk Juhász Bertalant és Rencsesovszky Istvánt ábrázolja, a „Vasárnap” két igaz barátját Debrétéről.

Öt és fél százalék a hivatalos kamatláb.

A német, osztrák és csehszlovák rátacsökkenés után nálunk is bekövetkezett a hivatalos leszámítolási kamat apasztása. A *Magyar Nemzeti Bank* az elmúlt héten megtartott tanácsülésén a *leszámítolási kamatlábat hat százalékról öt és fél százalékra*, a *lombardkamatlábát hat és fél százalékról hat százalékra* szállította le. A hivatalos megokolás szerint erre az intézkedésre a jegybankot az általános pénzpiaci helyzet indította.

Folyik a falusi nők megszervezésének munkája.

Sokan és sokfelé próbálkoznak a falusi nép megszervezésével. Ez azt bizonyítja, hogy általánosan érzik a szükségességét. Maguk a férfiak, a gazdák, szorgalmazzák egyes helyeken a nők megszervezését is. Ismét másutt azt kérdezik, mi értelme van a falusi asszonyok megszervezésének, gyűlésezésnek? Világos és megszívlelendő választ adott erre a *pápateszéri* asszonyoknak május hó 18-án lezajlott első közgyűlése.

A nemrégben alakult „*Gazdaasszonyok és Munkáscsaládok*” szervezete *Jankovich-Bésán Endre* grófné védnöksége alatt érdekes programot tűzött ki. Intézményes formában küzd a falu kulturális és szociális fejlődéséért. Gyökerével fogta meg a kérdést. A *Faluszövetség* és a *Népművelő Testvérek Társasága* közreműködése és irányítása mellett beállította a kisdéd-napköziotthon, hogy a mezőn dolgozó szülők zavartalanul végezzék munkáikat, abban a biztos tudatban, hogy gyermekeik gondos felügyeletben és nevelésben részesülnek. A falu szegény munkáscsaládjai a *Gazdaasszonyok Szövetségében* jelentékeny támaszra találtak. A *Gazdaasszony Szövetség* kieszközölte a községtől bérmentesen telket abból a ebből, hogy azon a legszegényebb munkáscsaládok konyhakerti cikkeket termelhessenek. Az értékesítést megoldja a *Székesfőváros Gyermekegynevelési Telepe*, melynek vezetését a Népművelő Testvérek Társaságára bízta a főváros. A *Gazdaasszony Szövetség* nemeslelkűségének szép példáját igazolta azzal, hogy a fővárosi gyermekegyneveléshoz szükséges berendezés, tüzelőanyag stb. nyújtásával meghozta a maga áldozatait. Követte védnökének, a megszámlálhatatlan jótettéről közismert nagyszasszonynak, *Jankovich-Bésán Endrénének* példáját, aki pápateszéri téli gazdasági iskolájában a nyaraló gyermekek részére szükséges helyet felajánlotta.

Mindent az élel társadalmi megmozdulást bevezette a *leányifjúság ötletes népművelési tanfolyama*, mely február hó 15-től március hó 23-ig tartott. A tanfolyamot két népművelő testvér vezette. A leányifjúság harminc tagja látogatta páratlan szorgalommal a mindennapos tanfolyamot, melyen a családi, társadalmi, nemzeti és önévelés ismeretein kívül a háztartási, egészségügyi és nő háziipari ismereteket tanulták nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is. A tanfolyam jól sikerült kiállításal, kis vizsgaszéri beszámolóval és ügyes magyar-tánc lejtéssel végződött. A hallgatók vágyva-várják a megismétlést, ami valószínűbbé vált azáltal, hogy a *Gazdaasszonyok Szövetsége* nagyobb arányú téli kulturaprogramot tervez.

Pápateszéri község nyomában jár *Csót*, ahol a nagy szociális érzésű és a falusi szegény nép sorsát annyira megérintő lelkű *Karl József* földbirtokos és neje védnöksége alatt nyílik meg július hó 9-én a *kisdéd-napköziotthon*, majd az *összel* ugyanaz a tevékenység, ami Pápateszéren oly szép sikerrel halad előre. Ma még csak álomnak tűnik fel, amit e sorok olvasói közül egyesek hihetetlenül megmosolyognak, mi pedig hisszük, hogy két-három éven belül Veszprém vármegye faluinak jelentékeny száma követi majd a két uttörő községet.

Meg kell hagyni a veszprémmegyei Iszkázok önállóságát!

Messze belenyulik a kék égbe a Somló bazalt-kupolája. A tavasz minden színe, virága, szépsége rajta van. A fekete erdők felett mint egy koronázatlan király, őrt áll kőbe meredten a híres esztergomi primás Bakócz Tamás vára. Csonka tornyai, megtépett falai történelmi időket pergetnek elénk, azt az időt, amikor a nagyur a somlói szőlőkben pihente ki fáradozásait. Országos dolgai után a somlói sasfészekben is megcsendült a pohár és gyöngyözött az a zöldes színű bor, amely a királyi asztalok déledgetett kincse volt.

A vén vár alatt csendes, dolgos falvak húzódtak meg. Turták a földet, szántottak, vetettek, irtották az erdőt, míg egyszer jobbágyorsuknak vége szakadt. Polgárok lettek, olyan fiai ennek a nemzetnek, mint a többi, amikor a 48-as idők eltörölték azokat a torlaszokat, amelyeket a születés és a rendiség emelt válaszfalat magyar és magyar közé. És azóta e Somló körüli falvak békés nyugalomban éltek. Most mintha vége szakadt volna ennek, olyanok a falvak, mint a felzavart méhkas.

Az emberek arcát gond üli meg. Mit hoz a jövő?

És e nyugtalanság oka az, hogy a három *Iszkázt* egyesíteni akarják nagyközönségé.

— Megvoltunk eddig is — mondogatják az emberek, — hát miért zavarják életünket. Pontosan fizettük az adót, álltuk a katonaságot; külön bíránk alatt mindent úgy intéztünk, hogy ne csak a falu népe, hanem a nemzet is hasznát lássa és most, uram, össze akarnak gyurni bennünket egy testbe, amikor mi három test voltunk.

Igy beszélgettek az emberek *Felsőiszkázon*, amikor nemrég ott jártunk közöttük.

A dolog története pedig ez:

A Somló hegy alján fekszik *Felső-, Közép- és Alsóiszkáz* község. Az első kettő régi, ezeréves község, az utolsó pedig major volt. Emberemlékezet óta önálló volt

mind a három. Egy körjegyző, de három bíró intézte ügyeit. Mivel a községeknek vagyona volt, birták tehát az *önálló* község terheit is.

Most az újabb közigazgatási rend szerint a *kisebb községeket egy naggyá vonják össze*. Ez a szomorú sors érte a függetlenségükre büszke községeket is. A m. kir. belügyminisztérium 99.810/1929. V. sz. rendelete szerint *Iszkáz* név alatt egyesítve lettek. Maga a rendelet most június elsején lépett volna életbe.

Megmozdult tehát az egész vidék. Küldöttségek jöttek, mentek és a kerület népszerű képviselőjének, *Schandl* Károlynak, sikerült elérni azt, hogy *Scitovszky* belügyminiszter a rendeletet felfüggesztette az újabb vizsgálat befejezéséig. A vizsgálat megindult, amelynek folyamán arról győződtek meg az illetékesek, hogy sem *Alsó-*, sem *Felsőiszkáz* nem akarja. Maradjunk csak a régiiben, külön-külön mindegyik község, mert ez a három falu népének óhaja és érdeke.

Schandl Károlynak nagyon hálás az *Iszkázok* népe, hogy elhárította fejük fölől az egyesítés veszedelmét.

— Igen, mi nyíltan megmondjuk, veszedelmesnek tartjuk ezt, mert sok félreértés és baj származik belőle. Ebből pedig már elég volt. Mi építeni akarunk és résztvenni a nemzet helyreállításának nagy munkájában, ehhez pedig nyugalom kell. Ezt hagyják meg nekünk. Éppen azért a *Vasárnap* útján is felhívjuk az illetékesek figyelmét a veszprémmegyei *Iszkázok* kérelmére azzal, hogy vegyék le a napirendről az egyesítést, mert külön akarnak élni. Ez a nép kívánsága, amit kifejezett az a küldöttség is, amelynek *Schandl* Károly vezetése mellett *Felsőiszkázról* *Mátis* Imre bíró, *Nagy* Béla törvénybíró, *Nagy* Lajos községi képviselő, *Motis* József, *Szabó* Miklós és *Tomor* A. Károly; *Alsóiszkázról* pedig *Subocsics* István tanító és *Szabó* Ferenc voltak a tagjai. *Szekeres* László.

Lillafüred gyógyfürdő Palota Szállója a nagyközönség részére megnyílt

A Palota Szálló és depandansza (Lilla Szálló) a legkényesebb igényeket is kielégítő otthont nyújt a pihenni, üdülni és gyógyulni vágyóknak.

Lillafüred egy nivón áll Európa legkulturáltabb fürdőivel anélkül, hogy árával túlhaladná a szolid polgári mértéket.

A főszezonban a Palota Szállóban teljes penzió (szoba és 4-szeri étkezés) már 14 pengőért kapható és a depandanszban (Lilla Szállóban) ugyanez már napi 9 pengőtől kezdve kapható. Ezek az árak az elő- és utószezonban 20 százalékkal olcsóbbak.

Az elsőrangú vezetés mindenben biztosítja a vendégek előzékeny kiszolgálását és zavartalan kényelmét.

A nagyközönség szíves támogatását kéri

Marchal József

a Palota Szálló és depandansz igazgatója.

Megkezdték a rövidlejáratu mezőgazdasági kölcsönök folyósítását.

A mezőgazdasági termények és termékek kivitelének előmozdítását szolgáló 10 millió dolláros rövidlejáratu kölcsönök folyósítása június elején kezdetét vette. A kölcsön felvételével kapcsolatban lekövetendő megfelelő mennyiségű mezőgazdasági termény vagy élőállat. E hitelt az Országos Központi Hitelszövetkezet a kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek utján, továbbá a Pénzületi Központ kötelékébe tartozó és általa kijelölt vidéki intézetek, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete és a vele összeköttetésben álló pénzüzetek, valamint a Magyar Földhitelintézet és a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége folyósítják.

A 100 holdon aluli gazdák csak az OKH kötelékébe

tartozó szövetkezeteknél vagy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézeténél, valamint a vele szerződéses viszonyban álló pénzüzeteknél, végül a P. K. által kijelölt vidéki pénzüzeteknél vehetik a hitelt igénybe. A 100 holdon felüli gazdák a mezőgazdasági körzeti hitelszövetkezeteknél és a fentebb megjelölt pénzüzeteknél igényelhetnek hitelt.

A kölcsönöket pengőértékben bocsátják a gazdaközön-ség rendelkezésére hathónapos, egyszer megújítható váltók ellenében, úgy hogy a kölcsön végső lejáratá 1931. május 30-án tul nem terjedhet. A kölcsön évi $7\frac{1}{2}$ % kamat mellett folyósítatik és a kölcsönt folyósító intézetek részéről semmiféle külön költség fel nem számítható.

Orvosolták a földreformföldek vétel-ára ellen beadott panaszokat.

A földreformföldek vételára ellen beérkezett panaszok megvizsgálására kiküldött ötös bizottság Wekerle Sándor pénzügyminiszter elnöke alatt az elmúlt héten ülést tartott, amelyen Vargha Imre pénzügyminisztériumi államtitkár, Csizmadia András, Farkas Elemér, Schandl Károly, sokorópátkai Szabó István, Szabó Sándor és Temesváry Imre országgyűlési képviselők vettek részt.

Vargha Imre pénzügyi államtitkár ismertette a pénzügyminiszter rendelettervezetét, amely két irányban intézkedik a beérkezett panaszok orvoslása érdekében. Egyrészt leszállítja a terményben megállapított földvételáraknál az egyes terményáraknak átszámítási kulcsát, másrészt azokban az esetekben, amelyekben a kataszteri tiszta jövedelem alapján kiszámított vételár különféle okoknál fogva kirívóan magasnak bizonyult, lehetőséget nyújt a vételár revíziójára (módosítására.)

Az ülést követő napon a pénzügyminiszter rendelete a hivatalos lapban is megjelent. A rendelet intézkedései szerint a földreform során igénybevett földek megváltási ára ellen beadott panaszok orvoslása céljából a pénzügyminisztérium elrendelte, hogy mindazokban az esetekben, amidőn az Országos Földbirtokrendező Bizottság a megváltási árat vagy hasznobért nem pénzben, hanem buzában állapította meg, a buza ára az 1928—1929. M. E. számú rendeletben megállapított 27 pengő 60 fillér helyett 22 pengővel, a rozs 22 pengő 30 fillér helyett 15 pengővel, az árpa ára 20 pengő 90 fillér helyett 15 pengővel számítassék. Ha pedig az így megállapított ár is meghaladná az illető ingatlan kataszteri értékét, a földárát az alacsonyabb kataszteri értékkel kell megállapítani. Ez a szabály azonban csakis a földhözjutottak által fizetendő megváltási árak kiszámításánál alkalmazandó és nem érinti a megváltást szenvedőnek az itéletben, illetőleg a törvényben megállapított megváltási árhoz való jogát. A két ár közti különbséget a vagyonváltásföldek után fizetett kamatösszegekből fog fedeztetni.

A pénzügyminisztérium ezzel a rendelkezéssel a terményárakkal kapcsolatban a megváltási ár leszállítása érdekében előterjesztett összes kérelmeket elintéztetnek tekinti. Az e részben továbbmenően előterjesztett kívánásokat, valamint általában a földár törlesztésére vonatkozó különféle panaszokat azonban a minisztérium figyelembe nem vehette, mert egyrészt azok teljesítése fedezet hiányában nem áll módjában és mert másrészt kétségtel-

nül megállapítható, hogy a kataszteri ár kiszámítására a törvényben megállapított szorzószám leszállítása iránt beadott kérelmek túlnyomó része az e célból egyesek részéről indított mozgalom folyamánai. A megváltási ár leszállítását kérők nagy része különben is teljesen téves felfogásból indul ki, amennyiben az évi törlesztő részletnek ötvenkétszeres összegét tekintik megváltási árnak, holott az eképp kiszámított összegben az ötvenkét évi kamat és kezelési költség is foglaltatik. Mások pedig a megváltási árat az egyes helyeken történt kénszereladások során elért alacsonyabb készpénzárakhoz hasonlítják, megfelelkezve arról, hogy amennyiben ezen készpénzárakat kölcsönből kellene fedezni, a kölcsön évi kamatterhe lényegesen túlhaladná a megváltási ár törlesztő részletét.

Előfordulhat azonban az, hogy a kataszteri tiszta-jövedelem alapján kiszámított megváltási ár is — és pedig úgy a megváltott, mint a vagyonváltásföldeknél — egyes helyeken túlmagos. A pénzügyminisztérium ilyen esetekben a községi előljárók megokolt javaslatára a kataszteri megváltási árak felülvizsgálatát el fogja rendelni. Ily esetek különösen fennforoghatnak, ha valamely nagyobb gazdasági egységből a földhözjutottak lakásától nagyon messzire fekvő földek osztottak szét, ha a kataszteri tiszta-jövedelem az 1921. szeptember 7-ét kevéssel megelőző időben felemeltetett, ha a kataszteri tisztajövedelem azóta leszállított, illetőleg a leszállítás iránti eljárást 1929 végéig folyamatba tették, vagy ha a nagyobb birtoktestek szétosztása esetén az egyes földrészletek minősége nem felel meg az egész birtoktest átlagos kataszteri tisztajövedelmének.

Aból a célból, hogy a községi előljáróságok javaslatuk megtételénél a földhözjutottak által eddig emelt panaszok felől is kellőképp tájékozódva legyenek, intézkedett a minisztérium, hogy úgy a megváltási ár ellen beadott és akár a pénzügyminisztériumban, akár a Földbirtokrendezés Pénzügyi Lebonyolítására Alakult Szövetkezetnél tárgyalás alatt álló összes beadványok a községi előljáróságok közt leendő szétosztás céljából a magyar kir. adóhivataloknak soron kívül kiadassanak.

Az előljáróságok javaslatukat két héten belül kötelesek előterjesztetni, amelyeket lehetőleg augusztus közepéig fogják elbírálni, úgy hogy a jogos mérséklések már a folyó évi befizetéseknel érvényesüljenek.

Májusfa-ünnepélyen egy németországi faluban.

Bautzen, május hó.

A hazától távol, idegen földön jobban és érzékenyebben észleli az ember mindazt, ami körülötte mozog, lélekliz és él.

Valószínűleg ezért maradt meg emlékezetemben kitűnően tetlenül annak a pár csodálatos tavaszi napnak az emléke, amelyeket Kelet-Németország egyik legszebb vidékén: *Lausitzban* töltöttem, falvak, erdők és csillogó tavak, völgyek, halmok és csillogószemű emberek: falusi földművesek között.

Tanulmányutam során kerültem ide. A *szász Faluszövetség* egyik vezetője, *Max Zeibig* (tanító Bautzenben, Lausitz szék-helye ez) társaságában jártam be ezt a napsütéses vidéket. Egy nap elegendő volt, hogy végigévezhessük ezt a különleges tájat: a közelfekvő falvak és a sűrű vasutvonalak állomásai között pompás, simára hengerelt utak hozzák közelebb az embereket, megkönnyítik az életet, a gazdálkodást, a forgalmat.

Bautzenből, ebből a régi, várromokkal, bástyákkal és észszázados tornyokkal büszkélkedő, gránitszklárra épített városból indultunk neki autóval. Ez a város megérdemli minden magyar figyelmét, mert ma is meglévő várát a mi Mátyás királyunk építette és abban sokáig is lakott. A városi muzeum és a régi tornyok, bástyák tele vannak a magyar uralom emlékeivel, a vár bejárata felett pedig ott hirdeti a hajdani magyar dicsőséget Mátyás királyunk pompás szobra, amelyet a város lakói büszkén és főtve őriznek ma is.

A tavaszi nap sugárzó zuhatagban ontja a fényt és a meleget. Az utak mellett, melyeken végigszárgul autóink, virágzó gyümölcsfák végig, zöldben pompázó vetések, úde, világoszöld mezők között az erdők hangosabb zöldre. Tavak és vizek csillogása egészíti ki a tarka színegyveleget. A falvak sora egymásután sűrűn, a templomtornyok egész közelről köszönik egymást és az utak mentén, ahogy elmaradnak az egyik falunak egyemeletes, tiszta házai, már itt is vannak a következő falu barátságos, fehér lakásai. Mennyivel más kép is ez, mint a mi kietlen, sivár Alföldünk egyhangúsága, ahol a gyorsvonat órák hosszat rohog a síma szántóföldek és piszkosan felüres szikes földek mellett, csak néha egy messzi templomtorny, vagy egy alacsony, náddal fedett tanya képe tűnik elő. Ne csodálkozzunk tehát, ha az idegen unottan nézegeti a mi alföldi tájainkat, amelyek között csak egy Petőfi tudta a szépséget és a költészetet megérezni. A külföldi ezekhez a sűrűn lakott utakból, falvakból, házakból, erdőkből és virágzó gyümölcsfákból, az emberi művelődésnek és a természet szépségének ebből a csodás ölekezéséből összerakott tájképekhez van hozzácsokva. Mert itt minden a jobb és tökéletesebb emberi fejlődést, a művelődés legfejlettebb állapotát jelöli. A saját autóján száguldó földműves, a falvak főterén sárguló benzinkutak, a sűrűn közlekedő sárga állami postautóbuszok, a rengeteg kerékpár, a traktorok kiint a földek, műtrágyaszóró- és vetőgépek és villany, villany mindenütt, mind ennek a fejlett kulturális állapotnak külső jelei. Ezek nem városi benyomások, hanem falusi képek és hangulatok. Még az a pár mocsaras és nádas terület, ami itt-ott a kulturált földek között felbukkan az is drótsóvényvel bekerítve és figyelmeztető táblákkal ellátva: „*Ez itt államilag védett terület!*” Mert ezekben a mocsarakban ritka madarak élnek, melyeket véd a nép és védelmez az állam.

Lausitz néprajzilag is egyik legérdekesebb téja Kelet-Németországnak. Itt érintkezik ugyanis a germán és a szláv nyelvterület. Az egyik falu itt német, a másik szláv. A szlávokat itt vendeknek nevezik. Össze van keverve a két népfaj, de a házakról és az emberekről meg lehet látni messziről, hogy wend, vagy német falu az. A németek egyszerű, városias ruhában járnak, a wend fehérnépnek díszes, nehéz népviselete van, amelyre legjellemzőbb a nagy pillangószárnyu fejkötő. Érdekes látvány, amint a wend falvak utcáin vígan kerékpároznak végig a sok asszony és leány, fehér vagy színes viseletben, a virágos szallagok hosszan usznak a szélben és a hatalmas nagy, pillangószárnyu fejkötő ott díszleleg a kerékpárhoz leány fején, a mellükön pedig zsinórra fűzött pénzek 4-5 sorban esőrömpölnek. A kerékpár és a népviselet, a civilizáció és az ősi néphagyomány érdekes találkozása ez.

Egy májusfa ünnepélyre megyünk először, a wend lakósu *Quoos* községbe. Alig 300-400 lakósu község ez, tiszta, rendez, villanyal világított, jól gazdálkodó, mint a többi. Az uton a kerékpáros forgalom megélelnék, motorkerékpárok zakatolva roboznak el mellettünk, nagy személyautókon fekete szalonruhás, cilindres komoly emberek igyekeznek *Quoos* község felé. Zászlók alatt leányok, zöld-fehér szallagokkal a vállukon, tányérsapkás csapatok, vígan, ítemesen énekelve. Vasárnap van

és ünnep a szomszédfaluban, a környék apraja-nagyja ma odaigyeckzik. Az ünneplő falu díszes, zöld gallyakból font diadal-kapukkal várja a minden oldalról érkezőket, szől a zesbanda a főtéren és a falu legmagasabb pontján ott magasodik a *májusfa*, tetején a tülksé ágakból összeállított korona.

A májusfa ünnep ezen a vidéken igen régi néphagyomány, úgy a vendek, mint a németek között. Minden falu állít egyet-egy; a májusfa ünnepén pedig ünnepélyesen kidönti a falu fiatalsága (Maibaumwerfen), május királyt és május királynőt választ és tart a tánc, mulatság egész éjszaka. Egy héttel a kidöntés előtt állítják fel és mellette éjszakánként külön őrség vigyáz. Mert az egyik falu fiatalsága arra törekszik, hogy az éjszaka leple alatt a szomszédfalú májuszáját kidöntse és ezzel magának dicsőséget, a szomszédoknak pedig szégyent okozzon.

A májusfa körül asztalok, söröshordók, körhintá, céllövészet, a zenekar ingujjra vetkőzve húzza az érzélgős német népdalokat és marsokat, folyik a sör és vígad a falu népe. Sorba érkeznek a szomszédközség előjárói: *mind fekete szalonruhában, cilinderrrel*. Egyszerű földművesek pedig, hétköznap ingujjra vetkőzve trágárt hordanak és szántanak, de ünnepnapon úgy öltöznek, mint nálunk, Magyarországon, nagy ünnepeken a miniszterek és diplomaták. Nagyon szegény földhözragadt földművesnek kell lenni annak, akinek ne volna fekete ünneplője és cilindere. A cilindres uraknak fogadás jár, külön ültetik őket és úgy látszik, nagyobb söröskancsó is jár nekik.

A májusfa ünnepségen kívül külön ünnepe van a községbeli ifjúsági egyesületnek, *quoosi „Eimigkeitt Jugendverein”*-nek. 10 éves jubileumát ünnepli. 50 pfennigért díszes jubileumi jelvényt osztogatnak és az egyesület tagjai széles mell- és vállszallagokban pompáznak. Érdekes: sem a német birodalmi, sem a szászországi zászlót nem látni sehol. Annál több az egyesület kéksárga és Lausitz „zöld-fehér” színe a házakon, zászlókon és vállszallagokon. A szükbe haza: Lausitz szeretete és tisztelete sokkal jobban él itt az egyszerűbb emberek lelkében, mint a nagy német birodalom hatalma és ereje, amivel különben is közvetlenül csak a postán, a vasutón jutnak érintkezésbe.

Megkezdődik a májusfa kidöntése. Bohónak és boszorkánynak öltözött legények szorgoskodnak a fa körül, a fiatalság odaesődhül, az idősek azonban rendületlenül söröznek tovább. Külön ének- és zenekarok alakulnak, dobok és sípok zagyva egyvelege tölti be a levegőt, wend és szláv beszéd zárzavara kezd bántó lenni a magyar füleink. De harsány „hurra”-kiáltás, a májusfa a földön fekszik és az ünnepi emelvényre nagy diadalmenetben hozzák a májuskirályt és királynőt. Megkezdődik a tulajdonképpeni ünnepség, ének és zene, majd az ifjúsági egyesület elnöke mond beszédet, köszönti az idetevő magyaron keresztül a magyar falvakat is. Most *Max Zeibig*, a szász Faluszövetség másodelnöke beszél, a falu szeretetéről, a haza szeretetéről és a föld szeretetéről. Itt azután tudnak

Májusfa-ünnepély egy németországi faluban.

A községi előjárók, egyszerű földművesek, akik fekete ruhában és fejkötőn cilinderrrel jelentek meg.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház május hó 26-iki, hétfői ülésén a külügyi költségvetés befejezése után, áttértek a földművelésügyi tárca költségvetésének tárgyalására. A tárca költségvetését Marschall Ferenc előadó ismertette és reámutatott arra, hogy *előbb-utóbb mesterséges árrakkal kell a mezőgazdaság segítségére sietni*. A tárca nagy feladataihoz képest nagyon szerényen van dotálva. A részletek ismertetése után hangsúlyozta, hogy a *borfogyasztási adó eltörlése egyik legsürgősebb feladat*, mely az új községi háztartási törvényben nyer majd elintézését. De addig is intézkedni kellene az adó csökkentéséről.

A május hó 27-iki, keddi ülésen Mayer János földművelésügyi miniszter betértesztette a *kisgazdálkodók működéséről szóló törvényjavaslatot*, melyet lapunk más helyén ismertettünk.

A földművelésügyi tárca költségvetési vitájának első szónoka Schandl Károly dr. volt, aki reámutatott arra, hogy csak közös megállapodással lehet megoldani a világ agrártársadalmának válságát, amely most az elmélyülés folyamatában van. Magyarország a búzával áll, vagy bukik. Azt mondják, hogy a magyar buza nem tud versenyezni a Manitobával. Ez téves, mert a *tiszavidéki buza és más nemesített buzafajták teljesen állják a versenyt a Manitobával*. Rendkívül fontos kérdés a gyümölcstermelés fejlesztése. Hasonlóan fontos a túzifa kérdése. Kéri a földművelésügyi minisztert, hogy folytassa tovább a fásítást. Meg kell állapítani, hogy az utolsó tíz év alatt az idei negyedév az első, mely aktív külkereskedelmi mérleget mutat fel 20 milliós többlettel, melyből kétharmad rész a mezőgazdasági illeti. *A földművelésügyi miniszternek oroszlátrésze van ebben a jelentős eredményben.*

Lázár Miklós határozati javaslatot nyújtott be a borfogyasztási adó azonnali eltörléséről. — *Ernst Sándor* szerint a földművelésügyi miniszternek elsősorban arra kell törekednie, hogy piacokat biztosítson. Kifogásolja, hogy a gazdaságszolgálat súlyos terhek alatt nyög. *Sokorópátkai Szabó István* szerint a kisgazdák ma már kénytelenek megválni őseiktől örökölt földjeiktől. Kéri a kormányt, hogy nyújtson hitelt a kisgazdáknak. — *Gyümörey Sándor* élesen támadta a pénzintézeteket, melyek már nem hitelforrások a gazda számára, hanem csak saját vállalataik pénzforgásait és amelyek létrehozják a karteleteket és ezek azután súlyosan ráfeksznek az ország közgazdaságára. — *Vértes Vilmos István* sürgeti a hosszulejáratu törlesztéses hitelt, mert a magas kamat tönkreteszi a gazdákat. — *Reischl Richárd* kifogásolja, hogy az Alföld fásítására nem jut elég pénz, holott ezt teljes erővel folytatni kell. Utalt arra, hogy a *Balatonmenti kispusztult szőlők helyére dohányt kellene ültetni*. A borfogyasztási adó eltörlését sürgette és azt kívánta, hogy a szőlők adóját szállítsák le a szántóföldekre első adó mértékére. — *Melzer László* azt hangoztatta, hogy a legfontosabb tárcának, a földművelésügynek, a föld alól is pénzt kell előteremtenie, a mezőgazdaság megsegítésére. — *Kun Béla* a kartelek megrendszabályozását sürgette. — *Krudý Ferenc* azt hangoztatta, hogy a magnemesítés szempontjából minden más szemponttól félre kell tenni és arra kell törekedni, hogy olyan búzát termeljünk, amivel a versenyt is fel tudjuk venni.

Mayer János beszéde.

A május hó 28-iki, szerdai ülésen Mayer János földművelésügyi miniszter válaszolt a vita során elhangzott kijelentésekre. A miniszter egymásután felsorolta a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó akciók különböző tételeit. Az 1926—30. esztendőben fásítás céljaira 1.730.000 pengőt fordítottunk. *Talajművelési akcióra* 1.400.000 pengőt használtunk fel. Hétszázötvenhat traktor vásárlásához nyújtottunk segélyt. *Ma az ország területén 6800 traktor van működésben és ezek a traktorok hárommillió katasztrális holdon dolgoznak*. Harminchat traktorkezelő tanfolyamon 1700 embert képeztünk ki. A talajművelési akcióval kapcsolatban *mintatrágyatelepeket* állítottunk fel, mivel az ország egyes részein az ösdi, elavult trágyázási rendszerhez ragaszkodik a lakosság. A propaganda hatása mindenütt érezhető volt. A *mütrágyaakciónál* 390.000 pengőt használtunk fel és 2000 községben, 15.000 gazda között osztottunk ki mütrágyát. Az új rendszer igen gyorsan elterjedt és félmillió gazda használta fel a kedvezményes mütrágyát 32.000 vagyonny mennyiségben. A *nemesített vetőmagoknál* 970.000 pengő állami hozzájárulást kapott, 3.600.000 pengőt fordítottunk az 1926—1929. években az *elemi csapatok által szított gazdák segítségére*. 12 millió pengő *fagykárhitelt* osztottunk ki.

Májusfa-ünnepély egy németországi faluban.

A májusfa kidöntését ábrázolja képünk.

hallgatni, figyelni, de tapsolni is az emberek! A figyelő szemeken, az arcokon és a fejbőlintásokon látszik az iskolákban, tanfolyamokon és előadásokon fegyelmezettre nevelt, politikai harcokban iskolázott német nép lelke! Ez a falusi földművesnép megteremtette magának ugyanazokat az életkörülményeket, melyekkel a városi nép rendelkezik, falusi földműves öntudatában erős, egyesületeiben szervezett és fegyelmezett, szűkebb hazájához és falujához pedig ragaszkodik.

De mennünk kell tovább! Kedélyes bucsuzás s az autó máris porfelhőbe burkol májusfát, zászlót és falut. Még halljuk a motor zakatolásán keresztül sokáig a dobok és sípok zürzavarát... de máris új falvak és városok képe suhan elénk. A táj állandóan változó, régi templomok mellett hatalmas gépgyárak, esendesen suhanó patakok mellett kivilágított villanytelepek. A kis majorok istállóiban a fejőgépek zúgását elnyomja a játszó gyerekek zsvajaja...

És itt ezen a csodaszép tájon, Lausitzban, az öreg kolostorok, omladozó várromok, évszázados kastélyok gondosan őrzött utjelzői annak a német kulturának, mely a dicsőséges múlt féltett kövei közé haladó, modern falvakat épít....

Radnóti István.

Piros pünkösöd napja.

Várakozással teljes, gyönyörű tavasz után érkezett el a piros pünkösöd napja. Buzatáblák kalászos tengere ring a mezőkön...

A szél simogatón suhan a hullámzó élet felett.

Sárgul, érik a kenyérmag kint a magyar földön s a gazda féltő gonddal lesi-várja az érlelő nyarat... Pünkösdtől Péter-Pálgy dül el a termés sorsa. A két apostol napján arat majd jól, aki jól vetett s kinek megvédte bajtól vetését a Gondviselő. Piros pünkösöd napja a gazdának egy kis lélekzetvétel — utolsó megálló — az előmunka után s a végső harc előtt, aratás előtt.

A keresztény világnak pünkösöd napja, fenséges szép és kedves ünnepe. A megszentelő Lélek eljövételének emléke. Minden templomban felhangzik a „Jöj el Szentlélek Uristen“ áhitatos dallama s a hívők milliói esdik Isten áldását verejtékes munkájukra.

Nekünk árva magyaroknak az idej pünkösöd inkább ünnepünk, mint más idegennek. Piros örömnepünk, mint a Szentlélek emléke, de fekete gyászünneppünk Trianon emlékezetére. Egy hétre esett most a két emléknap a haladás gyász tízéves fordulója és az éltető Léleknek ünnepe. A fekete gyászt követte az örömnep; hiszünk nemsokára pünkösödkor a gyász megszűnik s már csak örömet ünneplünk. Adja Isten!

Nagyjelentőségű eredményt értünk el a *vetőmagtisztító-akcióval*, amellyel kapcsolatban kedvezményeket nyújtottunk a *szektorok beszerzéséhez*. A *burgonyanemesítő* akciónál 518.000 pengőt fektettünk be és 1600 vagon nemesített burgonyamagot osztottunk ki a gazdák között. A *babakció* során 4300 méter-mázsa piacképes babvetőmagot osztottunk ki. A *lentermelés* fokozására 1.300.000 pengőt fordítottunk és ma már 10.000 holdon termelünk lenolajmagot.

— Sulyos kritikák hangzottak el a borakcióval kapcsolatban. *E célra 3.600.000 pengőt fordítottunk*. Kibővítettük a budafoki állami pincét és forgatókével láttuk el. Ebbe az összegbe esnek bele az összes magyar külföldi borházak felállítása, üzletrésztulajdosások pincészetkezelésénél, állami szőlőtelepek, közpincék segélyezése, a tokajhegyaljai segélyakció, a rézgállétermelés, a fagykár-sújtottak segélyezése, a kertészeti természet segélyezése. A gyümölcsstermelés terén katasztréft állítottunk fel és tömegfásítási akciót indítottunk. Gyümölcsstermő vidéken ingyen, vagy mérsékelt áron juttattuk csemetékhez a gazdákat, faiskolákat, csemetekerteket állítottunk fel, több helyen plakátokon hívtam fel védekezésre a gazdákat a kártevők ellen. A községek között magasznyomású permetezőgépeket osztottunk szét, az exportálóknak 675.000 lúdát és rekeszt adtunk. És végül gyümölcsösomagoló tanfolyamokat állítottunk fel. Az *állatbeszerzésre* az 1925—29-es években 9.880.000 pengőt fordítottunk. A husztértek tenyésztésének fokozására yorkshirei tenyésztőket hoztunk be. Baromfitenyésztés céljaira 1.700.000 pengőt fordítottunk. Nyolcvanhat új baromfi-farmot állítottunk fel, kibővítettük a gödöllői telepet, baromfitenyésztő tanfolyamokat állítottunk fel és tenyésztőket osztottunk ki a kistenyésztők között.

— A *talajjavítási akció* során 1.395.000 pengőt fordítottunk kölcsönökre, 3.800.000 pengőt üzletrésztulajdosásokra. Sikertörténet a talajjavítási hálózatot teljesen ujjonnan kiépíteni.

— A *FAKSz eddig 27.000 egyént juttatott otthonhoz* és igérem van a pénzügyminiszter urtól, hogy újabb hatmillió pengőt szavaz meg a falusi kislaklépítési akció céljaira. A *kisgépek akció* során 7000 kisgazdasági gépet osztottunk ki a gazdák között. A népházakció folyamán eddig 344 népházat építettünk

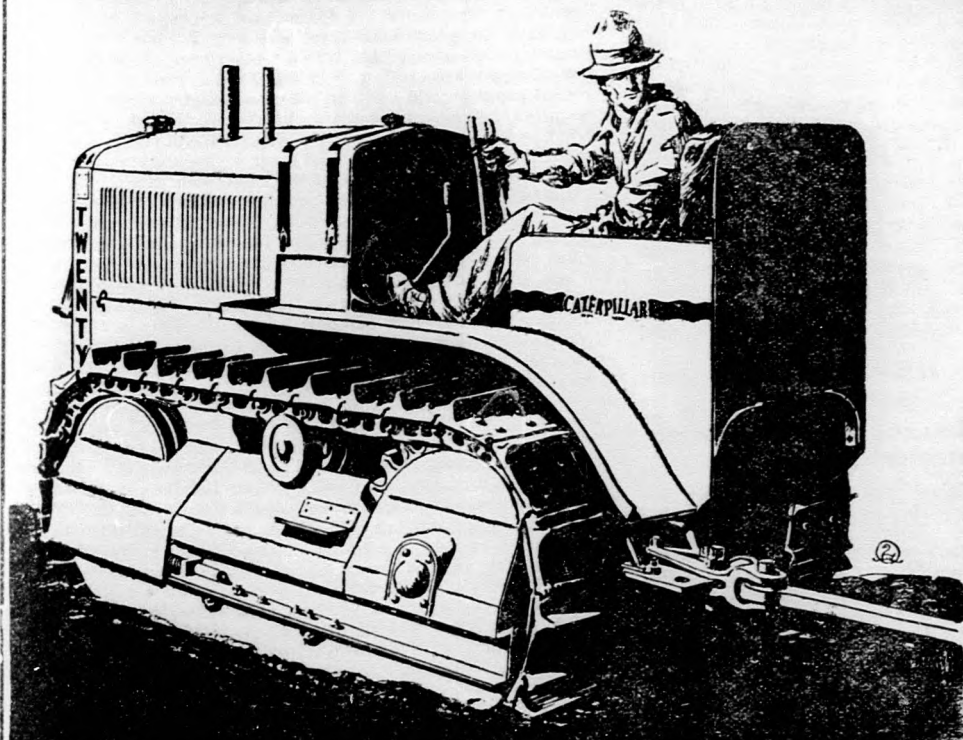
fel. Egymillió nyolcszázhuszonezer pengőt fordítottunk *levegőjavítási* célokra. Fűveskerteket létesítettünk községekben és sikerült 9000 hold *levegőt megjavítani*.

— A *mezőgazdasági terméserértékesítő* akciónak kettős célja van: a belső megszervezés, a külföldi piacok kiépítése. Burgonyát, hagymát, gyümölcsöt, vetőmagot értékesítettünk, később ehhez még hozzájárult a husz, a zsir és a tejtermékek értékesítése. A gyümölcs- és a zöldségexportőröknek kiviteli hitelt nyújtottam. A mezőgazdasági export szempontjából nagy jelentőségű volt a *hizlalási hitel*, amely 47 millió pengő összegre rug. Az *exportintézet felállítása jelentős eredmény volt*.

— Ezek az akciók, amelyeket a kritika be akar szüntetni. Kérdelem azonban, hogy ha ezeket beszüntetem, *ugyan mire használná a földművelésügyi tárca a rendelkezésre álló összegeket?* Ezek az akciók mind a legszakszzerűbben kidolgozott programot alkotnak. Az én programom az, hogy a *mezőgazdaság fejlődését és jövedelmezőségét biztosítsuk*. A külföldi nagykölcson a mezőgazdaság alátámasztására fogjuk fordítani. Az idei termés értékesítéséről még ma nem mondhatok biztosat. Végleges döntés még nincs. Már ma jelezhetem, hogy *országos raktárhálózat* kiépítését tartom szükségesnek. Fő- és mellékgyűjtőhelyeket kell kiépíteni az országban és a legkisebb gazda is érezni fogja az egységes központ irányítását.

— Bejelentem a tisztelt Háznak, hogy a *fedezetlen gabonahatáridőülletek megrendszabályozásáról törvényjavaslatot fogok beterjeszteni*. A törvényjavaslat már elkészült és a jövőben a tőzsdebiróság felelősségi fóruma a rendes bíróság lesz. *Le fogjuk törni a spekulációt!* A rozs fogyasztás emelésére is terveik vannak a kormányban. Törvényjavaslatot fogunk beterjeszteni, mely az ipari sülődéknél kötelezővé teszi a husz százalékos rozskeverést. Az ezáltal felszabaduló gabonamennyiség exportálható lesz. Megindokoltak tartja, hogy a gazdák a *gabonatermelési költségeket biztosítsák*. Az összes termelő államok ezt megteszik. Mi, akik vámmal nem operálhatunk, nem fogunk tudni kitérni, akármilyen antiszociálisnak látszik is, hogy a fogyasztást megterheljük, hogy ezen a módon álljon elő az a többlet, amely a termelési költségek biztosítására szolgál. *Az olcsóbbfajtájú kenyérlisztet nem terheljük ez a többlet, a ke-*

CATERPILLAR
REG. U.S. PAT. OFF.

EZT
a
TRAKTORT
az egész
világon jól
ismerik

**KÉRJEN
MAGYAR
PROSPEKTUST**

**STEYR MŰVEK
RT. BUDAPEST,
VI., Lehel-utca 25**

nyér árát nem emeljük és a legszegényebb néposztály nem fogja viselni ezt a terhet. A nullás, 1-es és 2-es lisztnél fogjuk ezt a fogyasztási terhet bevezetni.

Ezután a *buzakataszterrel* szól. Hamarosan fel fogják állítani ezt a katasztert és átternek az egységes buzatípus termelésére. Kifogásolták, hogy a földmunkások szociális biztosításáról szóló törvényjavaslat még nem került a Ház elé. A törvényjavaslat teljesen készen van. Amint a gazdasági helyzet erre alkalmas lesz, a nagyjelentőségű reformot meg fogjuk valósítani.

Befejezésül hangsúlyozza, hogy *nagy bűn ma a nemzet ellen defetista* (sötéten látó) *hangulatot kelteni*. A magyar mult küzdelemre volt alapítva és küzdelem lesz a jövőnk is. De ezt a küzdelemet csak úgy tudjuk megvívni, ha összefogunk, tárgyalások maradunk és nem fokozzuk a nyugtalanságot, mert a *sebek feltépésével nem emülhetik a helyzet*.

A miniszter beszéde az egész Házban nagy tetszést keltett és általában helyesléssel és tapsal fogadták.

A részletes vita során számos szónok különböző kívánásokat hangoztatott, melyekre Mayer János miniszter válaszolt, majd elfogadták a költségvetést.

A Ház május hó 29-én, 30-án, 31-én és június hó 2-án nem tartott ülést.

Sztranyavszky Sándor beszámolója.

Sztranyavszky Sándor dr. belügyi államtitkár az elmúlt héten, Salgótarjánban beszámoló beszédet mondott, melyen résztvett Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter, Dréhr Imre, Scholtz Kornél, Isseküzl Aurél államtitkárok és számos országgyűlési képviselő.

Sztranyavszky Sándor beszámolójában először külpolitikai kérdésekkel foglalkozott és megállapította, hogy *Magyarország külpolitikai helyzete a multhoz képest igen nagy mértékben javult*. Sajnos, a gazdasági politikában, már nehezebb eredményekről beszámolni, aminek oka szomszédaink elzárkózási politikája és összehúzásra való törekvése. A belügyi kormányzat feladata a belső rend biztosítása, a személy- és vagyonbiztonságnak legmesszebb menő megőrzése. A trón betöltésének kérdésével a nemzet nagy többsége ma sem foglalkozik, sem a belső, sem a külső körülmények nem is teszik ezt indokolttá.

Ezután Vass József népjóléti miniszter emelkedett szólásra s többek között a következőket mondotta:

— Nem lehet az, hogy osztályok, felekezetek és érdekek szervezetten, tudatosan egymással szemközt állva, próbálják saját érdeküket oly módon érvényesíteni, hogy a *hárcban a nagy érdek valamiképpen esorbaltjon vagy elvesszen*. A legkevesebb, amit Bethlen István és a mai kormányzat részére megkövetelhetek, hogy higgyék el mirőlünk is, hogy *bennünket is a legtitésább szándék és a nemzeti érdekek mérlegelve vezet*. Jöhiszemlék nem követelheti senki a titkos választójogot azért, mert azt gondolná, hogy ezzel a nemzet gazdasági és politikai életének kérdései megoldhatók volnának. Ha én egy hajó kapitánya vagyok, mint ahogy Bethlen István a nemzet hajójának kapitánya, *ugy ki nem próbált utakon, könnyelműen, teljes gözzel, átmenet nélkül a hajót nekiereszteni nem fogom*. Ez a kormány annyit tett a nemzet érdekében, annyi eredményt mutatott fel, annyira renbehozta kint és bent a magyar nemzeti és állami élet vonatkozásait, hogy a *polgárság elől nem vagyok hajlandó a védekezés álláspontjára helyezkedni*. Aki bizik bennünk, az álljon mellénk, aki nem bizik bennünk, mondja meg nyíltan és őszintén, mert szívesebben látom a nyílt ellenséget, mint a titokban sugdosó ellenséget.

A miniszter beszéde után Rubinek István, az Egységspárt alelnöke, tolmácsolta Bethlen István gróf üdvözlését.

Törvényjavaslat a haszonbérletek bejelentési kötelezettségéről.

Mayer János földművelésügyi miniszter az elmúlt héten terjesztette be a *haszonbérletek működéséről szóló törvényjavaslatot* a képviselőház elé. A javaslat azt a főirányelvet kívánja érvényre juttatni, hogy a haszonbérleti szerződések bemutatásának kötelezettségét s ezzel kapcsolatban a hatósági beavatkozás lehetőségét csakis azokra az esetekre tartsa fenn továbbra is, amikor a *beavatkozást állam-érdekből biztosítani szükséges*. Ennek szem előtt tartásával a javaslat a következőként kívánja a mezőgazdasági haszonbérletek bejelentését újonnan szabályozni:

1. 200 kat. holdon alul a mezőgazdasági haszonbérleti szerződésekre nézve — a 3. pontban említett különleges esetek kivételével — a bemutatási (bejelentési) kötelezettség megszűnik;

2. a 200 kat. holdat meghaladó mezőgazdasági területre kötött haszonbérleti szerződések, amennyiben a 3. pont alatt említett haszonbérleti szerződések, amennyiben a 3. pont alatt említett különleges esetek egyike sem fogan. *csupán az új törvény életbelépésétől három évig esnek bemutatási kötelezettség alá* s ilyen szerződésekkel szemben 1000 kat. holdon alul csakis a tudomásulvételnek, vagy megokolt esetben a teljes átvételnek lehet helye, míg 100 kat. holdon felül közérdekű földbirtokpolitikai célok (kishaszonbérletek alakítása végett, vagy közös legelőbérletek) esetleg a haszonbérleti terület 15 százaléka is igénybevehető;

3. azok a haszonbérleti szerződések, amelyekkel szemben a hatósági ellenőrzés közérdekű földbirtokpolitikai szempontokból különösen megokolt, a haszonbérlet kiterjedésére való tekintet nélkül bemutatási kötelezettség alá esnek s az ilyen szerződésektől a tudomásulvétel a haszonbérlet átvételre, vagy a terület 15 százaléka igénybevétele nélkül is megtagadható;

4. a földművelésügyi miniszter a haszonbérleti szerződést, mint az állam helyébe lépő szervre, *csakis a javaslatban felsorolt alruista intézkedést valamelyikére ruházhatja át*, a szerződési feltételek fenntartása és teljes anyagi felelősség mellett s a haszonbérlet mezőgazdasági területének 15 százaléka is ilyen módon veheti igénybe kisbérletek, vagy közös legelő céljára;

5. a földművelésügyi miniszter a haszonbérleti szerződést bármely esetben csakis az 1928. évi XLII. törvény cikk 6. szakaszának 2. pontjában megjelölt bizottság (két képviselőházi, két felsőházi és két országgyűlési mezőgazdasági kamarai tag) meghallgatása után veheti át s a terület 15 százaléka igénybevételehez és a tudomásulvétel megtagadásához is e bizottság meghallgatása szükséges;

6. ha 3. pont alá nem tartozó esetben a szerződő felek a haszonbérleti terület 10 százaléka kisbérletek, vagy közös legelő céljára a haszonbérleti szerződés feltételei mellett önként felajánlják és a felajánlott terület ez említett célokra alkalmas is, sem a haszonbérlet átvételének, vagy átruházásának, sem a 15 százaléki terjedhető igénybevételek helye nincs.

A bemutatási kötelezettség alá eső haszonbérleti szerződéseket az eddigi eljárási szabályok szerint elsőfokon ezután is a gazdasági albizottságok fogják tárgyalni. Felelőbbes esetén második- és végző fokon a földművelésügyi miniszter határoz.

A felsőház is elfogadta a párisi egyezményeket.

A felsőház az elmúlt héten foglalkozott a párisi egyezményekkel. A vitát Sztéryni József báró fejtegetése vezette be és beigazolva, hogy az optánuséget a magyar kormány akarata, sőt tiltakozása ellenére vonták bele a rendezés anyagába és *„vadász kellett volna helyezni” a kormányt, ha a magyar állampolgárokkal szemben való kötelességet elmulasztotta volna*. A felsőház osztatlan helyesléstől kísérve, tiltakozott beszéde végén Sztéryni az ismeretes esék támadás ellen, Károlyi Gyula gróf méltó felháborodással utasította vissza az a „méltánytalan és változó” beállítást, amivel az optánuséget más oldalon kezelik és amivel nincs más céljuk, mint az, hogy osztálygyűlöletet keltsenek. Ugyanilyen értelemben beszélt Bernáth István és Berzevicsy Albert nagyirdeki fejtegetésében főképpen annak a hangulatoktól beállításként a tarthatatlanságát bizonyította, hogy a külföldön más elbírálásban lett volna részünk, ha itt bent demokratikusabban rendezkedtünk volna be. Magyarországot akkor szállták meg és szaggatták részére, amikor itt benn a *szocialisták részvételével alakult kormány volt uralmon és soha olyan megálatyalt nem ért magyar küldötteket, mint érte ennek a kormányt küldötteit Belgrádban*.

Rakovszky Endre, vitéz Endrey Antal és Szigeti János felszólalása után Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt röviden. Ismét rámutatott arra, hogy a magyar kormány eredeti álláspontját érvényesítette Hágában és Párisban. Pénzügyi mérlegeket felállítani céltalan, mert hiszen Hágában csak arról lehetett szó, hogy többet, vagy kevesebbet fizessünk-e, de *kétségtelen volt, hogy fizetnünk kell*. Tíz év óta — mondotta a miniszterelnök — ez volt az egyetlen lélektani pillanat, amikor a meggyezést így megcsinálnunk lehetett, amiben része van elsősorban Olaszország baráti támogatásának, azután a nagyhatalmak áldozatkészségének is. A felsőház nagy helyesléssel vette tudomásul a miniszterelnöknek azt a kijelentését, amelyben mintegy összefoglalta a külföldi tárgyalások eredményét: *Hágából több presztízzsel (tekintéllyel) jöttünk haza, mint amennyire oda mentünk*. Végül a felsőház lelkes tapsaitól kísérve jelentette ki, hogy bárki *ült volna a magyar delegátusok helyén, lényegében jobb egyezményt nem hozhatott volna haza*.

A felsőház az egyezményeket elfogadta.

Kárpáthy Kamillo, az új honvéd-főparancsnok.

A kormányzó ur Ófőméltósága a honvédfőparancsnoki állásra Kárpáthy Kamillo altábornagyot, az eddigi honvédfőparancsnokot nevezte ki. Az új főparancsnok a világháborúban mint egy gyalogsági hadosztály vezérkari főnöke teljesített szolgálatot, majd később egy gyalogezred parancsnokságát vette át és haditetteivel számos magas kitüntetést szerzett. A Károlyi-forradalom kitörésekor, 1918 október 31-én, mint vezérkari ezredes, a honvédelmi minisztériumba volt beosztva. Ebben az időben történt, hogy Károlyi Mihály és Linder Béla, a forradalmi hadügyminiszter, megjelentek a honvédelmi minisztériumban és különböző rendelkezéseket adtak ki. Kárpáthy Kamillo ezeknek a rendelkezéseknek végrehajtását kerekén megtagadta. Emiatt nyomban eltávolították a honvédelmi minisztériumból. A forradalmak után Kárpáthy Kamillo újból a honvédelmi minisztériumban, mint csoportfőnök kapott fontos ügykört, majd az első vegyesdandár élére került, legutóbb pedig gyalogsági szemléző lett. Honvédparancsnoki állását már a legközelebbi napokban elfoglalja.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Loucheur Budapesten.

Loucheur volt francia kereskedelmi miniszter, a keleti jóvátételi bizottság volt elnöke, akinek jelentős szerepe volt a hágai és párizsi egyezmény megkötésében, az elmúlt héten középeurópai körútja során Budapestre érkezett. A francia államférfit a Keleti pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Loucheur a Duna-palotában levő lakásán fogadta a magyar sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a legmelegebb baráti érzelmekkel és a legnagyobb örömmel jött Magyarországra. Magyarország és a kisántantállamok lehetőségéről szólva, hangzottatta, hogy tapasztalatai szerint a kisántantállamokban mindeütt hajlandóságot talált a közeledésre, különösen gazdasági téren Magyarország és Ausztria felé. Majd a párizsi egyezményekről beszélt.

— Nekem az a véleményem, — mondotta Loucheur — hogy Magyarország nagyon jó üzletet csinált Párizsban. Én legalább, aki ismerem a számokat és tudom, hogy a békeszerződés alapján a hatalmas összegeket kívánták a magyar kormánytól, kitűnő üzletnek tartom. Magyarország nagyon szerencsésen került ki ebből az ügyből, pedig nagy nehézségek voltak és bizony nekem személy szerint is nem kis erőfeszítembe került az egyezmény elfogadtatása.

Loucheur kihallgatáson jelent meg Horthy Miklós kormányzónál, Bethlen István gróf miniszterelnök és felesége pedig Loucheur tiszteletére ebédet adtak. Loucheur a Magyar Külügyi Társaság meghívására a parlament delegációs termében igen jelentős és érdekes franciányelvű előadást tartott.

A magyar-román tárgyalások.

Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter, a magyar-oláh kereskedelmi szerződésről Bukarestben tárgyaló magyar delegáció elnöke, a sajtó képviselői számára tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a tárgyalások igen gyorsan haladnak előre. A tárgyalásokat most megszakították, miután a magyar delegációnak június legelején Budapesten a csehszlovák delegációval kell tárgyalásokat folytatni s ezek befejeztével Magyarország tovább tárgyal Romániával, amellyel állategészségügyi egyezményt is köt, valamint szabályozza újból a határforgalmat is.

Pótegyezményt kötöttünk Ausztriával.

A magyar és osztrák kormány megbízottai közt, a két állam közti kereskedelmi szerződés revíziója ügyében hosszabb idő óta folytatott tárgyalások az elmúlt héten Budapesten befejeződtek. A megbízottak pótegyezmény kötésében állapodtak meg, amelyet most végleges állásfoglalás céljából a két kormány elé terjesztenek.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A baromfihimlő és diftéria.

Irta: Csukás Zoltán.

A baromfihimlőt és diftériát ezelőtt egymástól különböző betegségek tartották. Ujabbban a vizsgáló szakemberek rájöttek arra, hogy ezt a betegséget egyféle kórokozó idézi elő, csak hogy néha diftériás felrakódások, mások meg himlőszerű göbök, dudorok keletkeznek a szárnyalokor. Nem ritka azonban az az eset sem, hogy egyidejűleg göbök és diftériás felrakások is láthatók, vagyis a himlő és diftéria együttesen van jelen.

Alig van baromfitartó gazda, aki a saját szárnyasain, vagy a szomszédjainéknál látott volna már a fejen szürkés göböcskét, meg esetleg a tarajon sárgás lepedéket, mely olyan, mintha azon a helyen korpával volna a baromfi taraja behintve. Ha tehát a gazdasszony ilyet lát állatjain, akkor tudhatja, hogy baromfihimlővel van dolga, melyhez esetleg a diftéria is társult.

Régebben az a hit terjedt el egyes tenyésztők körében, amit aztán könnybe is leirtak, hogy a bajt az okozza, hogy az állatok a nagy melegben igen sok izgatógyleledelt fogyasztanak. Ez azonban nem így van, mert a betegség fertőző természetű, akár csak a szarvasmarhák lépfenéje, vagy a disznók orbánca. A melegnek csak annyi köze van a járványhoz, hogy, mint a legtöbb fertőző baj, úgy a himlő és diftéria is könnyebben terjed nyáron.

A szőlőnek, kertnek, gyümölcsfának is

csilisalétromot!

A csilisalétromot 1830 óta, tehát éppen száz esztendeje használják Európában trágyázásra és ezen hosszú idő alatt gazdák nemzedékeit tette gazdaggá.

**A CSILISALÉTRÓM
a legjobb természetes
nitrogéntrágya.
Nem savanyítja a talajt!**

Alkalmazására, valamint minden egyéb mezőgazdasági és üzemi kérdésre vonatkozó tanácsot **díjtalanul** ad a

KOMITEE FÜR CHILESALPETER IN BERLIN

**Mezőgazdasági
Szaktanácsadó Irodája**

Budapest, VII., Csengery-u. 22.

A csilisalétromot nem reklám, hanem száz év kipróbált eredményei tették naggyá.

Azért tehát bármit ad is a gazdaasszony a szárnyasainak, azok csak megbetegsznek, ha a bajt behurcolták az udvarba. Főképpen a galamb-, tyúk- és pulyka-félék betegsznek meg a bajban, míg a viziszarvasokat nem szokta ellepni. A betegség idegen baromfiakkal, például baromfi-szállítmányok, vásárok, kiállítások útján terjed. Az utóbbi években általában is szaporodott, hogy a divatos fehér vagy vörös baromfit a gazda nem megbízható helyről szerezte be. Tudniillik a baromfi már fertőzve lehet a vételkor és a szemölcszerű göböcskék, meg a korpaszerű bevonat csak pár nap múlva fejlődik ki az állaton. Ha azután az ilyen állat bekerül a különben egészségesek közé, akkor a fejéről leváló részecskék, de meg a szájából, orrából kilökött nyáliszterü váladék is megfertőzi az eddig egészséges baromfiakat is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a baromfi-tartó ne vegyen valami jó fajtát, mondjuk vörös izlandit, csak azt, hogy megbízható helyről vásárolja meg a baromfit, mert különben igen drága lesz az.

A betegség ismertetőjeleiről nagyjában már szóltam. A göbök és korpaszerű bevonat a taréjon, a fül- és toroklebenyekben szokott képződni. A göbök eleinte fényesek, simák, vörösek; később a felületük ripacos lesz, mint a szemölcsé, a színük meg szürke lesz. A szemhéjak mögött sűrű, gennyes váladék gyülemlik meg. Ha egyidejűleg diftéria is van, akkor a szájban sárgásfehér pettyeket találunk, melyek mindjobban növekednek. A beteg állat nem ritkán sipolva, hörögve lélegzik. Az orrnyílásokból sárgás váladék folyik. Nem ritka a hasmenés sem. A tyukok bányadtak, étvágyuk rossz és lassan lesóványodnak. Ha csak himlő van a baromfin, akkor rendszerint meggyógyul. A diftéria baj ellenben hosszadalmas, heteken, hónapokon át eltarthat és nagyobb számú elhullással jár.

A betegséget aképpen orvosoljuk, hogy a tarajon, vagy a lebenyekben levő göböket lenolajjal, vagy szódás vízzel kenegetjük, hogy felpuhuljanak és mielőbb leválaszthatjuk őket. A szájban levő lepedéket vattával óvatosan letöröljük. A szemölcsés és lepedék levonása után előtűnő vérzékeny felületet jódtinktúrával, vagy citromnedvvel becseseteljük. Szokásos még a beteg bőrszövetet, töményváladékot bórsavas vízzel kell kimosogatni. Lélegzési nehézség esetén terpentin-, vagy kátránygőzöket szoktak behelhetni. A baromfiak ivóvizébe pedig tegyünk vasgálicot, hogy a víz 1 százalékos legyen. A gyógykezelést napoként meg kell ismételn, amíg többé göböcskék és állhártyák már nem képződnek. — Az utóbbi években ojtányagot is hoztak forgalomba a baromfidiftéria ellen, amellyel gyakran jó eredményeket értek el. Az ojtást azonban állatorvosra kell bízni.

Hogy a himlőnek és diftériának idejében elejét vegyünk, az ólakat gondosan tisztogatni és gyakorta fertőtleníteni kell. Különösen fontos ez akkor, ha a faluban már járvány van és baromfiaink mások állataival érintkeznek. Az idegenből hozott állatokat és magunkéból is a betegyanusakat jó pár napig a többitől elkülönítve megfigyelés alatt kell tartani.

A legyek elleni védekezésről.

Irta: Anghi Csaba Geyza.

A legyek káros voltával ma már mindenki tisztában van. Egy német tudós, Lehmann, kiszámította, hogy egy szarvasmarha derült nyári napon a legyek elűzésére annyi munkát fejt ki farkának csapkodásával, rugásaival, nyakának ide-oda hajtogatásaival, amely munka termelésére neki 1/2 kg. gabonadarára van szüksége! Ha valakinek pl. 10 tehene van, az ilyenformán szép nyári napon 5 kg. gabonadarát, vagy ehhez hasonló tápértékű takarmányt kénytelen a legyek miatt elpocsékolni!

Igaz ugyan, hogy a legtöbben csak kellemtelen, bosszantó „féreg”-nek tartják ezeket a kis szárnyas rovarokat és valóban kevesen vannak tisztában avval, hogy az izgató máskézláson vagy esetleges vérsziváson kívül egyéb bajok okozója is lehet a légy.

Pedig nemcsak az izgató hatásban nyilvánul meg a legyek kártétele. Sokkal nagyobb veszélyt okoznak avval, hogy a vérhast, tifuszt, gümőkórt és egyéb veszedelmes betegségeket terjesztik emberről-állatra, állatról-emberre.

Mindenki jól felfogott kötelessége kellene legyen, hogy amennyire tőle telik, pusztítsa ezeket a vészthozó kis szörnyetegeket. De nem elég ám csak annyit tenni ellenük, hogy felakasztunk egy-egy szalag légyfogópapírt s otthagyjuk azt egyhelyen hétszámra, hanem sokkal erősebben kell ellenük felvenni a küzdelmet.

Sajnos, de a legtöbb esetben a legyek elleni védekezés csak arra szorítkozhatik, hogy azokat távoltartsuk az állattól, embertől. Így pl. igen célszerű a legelőn u. n. légyseprüket felállítani, amelyekhez a legelő jószág időnként hozzádörzsölődik. Ugyanilyen cézzal nagyon hasznos sövényeket is létesíteni ahol, nem volna bokor e legelőn. Az istállóból úgy lehet távoltartani a legyeket, ha két ablaküvegeket alkalmazunk, vagy — ami sokkal olcsóbb — két papirossal ragasztjuk be az istálló ablakait. esetleg két festékkel mázoljuk be. Azután, ha az állatok nincsenek az istállóban, alkalmazunk erős légvonatot.

Nagyon célszerű védekezési eljárás ellenük a kreolin füstölés. Egy köbméter istálló ürre 5 kg. kreolin elégetése bizonyult hatásosnak. A dalmát rovarporral való porozás is jól pusztítja a legyeket. Ugy a füstölésnél, mint a porozásnál az összes ajtókat, ablakokat le kell csukni.

De legeredményesebb akkor a védekezés, ha a légy nyűveit pusztítjuk el. Ebben az esetben, a nyűvek megölésével, elérjük azt, hogy nem fejlődhet ki a légy szárnyas alakja s így nem petézhethet. Amerikában ezért a trágyadombokat, pócegdöröket ojtott mésszel, vassulfáttal szokták leönteni, az árnyékszékeket pedig petroleumos vízzel látják el.

Aki még nem ismerné ezeket a légyirtási módszereket, fogjon minél hamarabb alkalmazásukhoz — itt van már nemsokára a nyár és a legyek bizony tönkreteszik állataink, de a saját nyugalmunkat is!

Apró jó tanácsok.

Ne kapáljunk akkor, midőn a talaj sáros, de igyekezzünk lehetőleg minden eső után kapálni, mert így lehet legtöbb nedvességet elraktározni s a növényzetnek, illetőleg a terméseredménynek javára megőrizni.

A rétek kaszálását hajlandó igen sok gazda későn végezni, ami súlyos hiba. Midőn a korán virágzó füveknek, mint pl. a csomós ebrnek virágzása megindult, a rétek kaszálását ne halogassuk. Késői kaszálás nem ad több, csak rosszabb szénát. A réti szénát szárítsuk meg teljesen, mert ellentétben a lucerna és löhere szénával, a nem teljesen megszáradt rétiszena összehordás után megfíllid és megkeseredik, mi izletességének és táphatásának rovására megy.

A gyomoknak a vetéselőtti való kiirtása annál több bajt és költséget okoz, minél gyengébb és okszerűtlenebb a talajművelésünk. Oly gazdaságokban, ahol a tarlóbuktatásokat, valamint az ugarolást kellő időben és módon elvégzik, a tavaszrak alá öszszel szántanak, a szántást vakbarázdamentesen végzik, hovatovább kipszuttal a gyom s a vetések tavaszi gyomlálása nem jár annyi munkával és költséggel, mint ahol a talaj helyes művelésére kellő gondot nem fordítanak.

Nyáron az igásló könnyű munkát kizárólag zöldtakarmánnyal etetve is tud végezni, de nehéz munka esetén ezenkívül még 3—4 kg. abrakot is kell neki adni. Szopós csikó járjon együtt az anyjával, mert a fiatal fejlődő állatra a szabad, friss levegőn való mozgásnak felette előnyös hatása van. Az egy éven felüli csikó tápszükségletét a jó legelő fedezi.

Gyümölcsfánkat a gombabetegségektől sikeresen védhetjük meg, ha azokat elvirágzásuk után, olyan félszázalékos bordói lével permetezzük meg, amely 100 literenként még egy negyed kg. szulfarolt kevertünk. Ha ezen szulfarolos bordói lé 100 literjébe 1/4 kg. arzolat is keverünk, akkor a gyümölcs kukacossága (gabmaly) ellen is védelmet nyerünk. Tűndi kell azonban azt, hogy a barack és mandulafákat bordói lével és arzéntartalmu szerrel, a diófákat kénés és arzénés szerrel májusban már nem szabad permetezni.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Hivatalos vetésjelentés.

A földművelési minisztérium által legújabbán közzétett hivatalos vetésjelentés megállapítása szerint a *repece* elvirágozott, általában jól kötött és szépen fejlődik. A *buza* fejlődésére az elmúlt két hét hűvös időjárása miatt sok helyen hátrányos volt ugyan, mindamellett a legtöbb vidéken már kalászat is veti. Általában erőteljes, tiszta, zöld színű. A *rozsa* a legtöbb vidéken már elvirágozott, a kalászkok többnyire elég hosszúak és a szárnövés magas. A gyengébb homokos és szikes talajokon a vetések helyenként kissé ritkák. Szeles időjárás miatt a vetések több helyen megdőltek. Az *árpavetések* közül az *őszi* kikálásztak s a kalászkok szép nagyok. A tavaszi árpavetések fejlődését a hűvös időjárás visszatartotta s levelete több helyen sárgás színű. A *zab* a hűvös időjárást szintén sínyli, fejlődése kissé lassú és levelei több helyen sárgulni kezdenek. A *tengeri jöl* és egyenletesen kikelt, a hűvös idő miatt azonban nem fejlődött kellő mértékben és sok vidéken kissé megsárgult. Az első kapálása folyamatban van. A *burgonya* kevésbé érezte meg a hűvös időjárást, általában jól fejlődik. A *cukorrépa*vetéseket a földi bolha és a répbogár sok vidéken erősen megtámadta és a sorokat megritkította. E miatt több helyen kiszántották és újravetették. A *takarmányrépában* szintén okozott kárt a bolha és a répbogár, egyébként kielégítően fejlődik. A *kerti retencnyek* erőteljesek, jól fejlődnek, melegebb időt kívánnak. A *mesterséges talzarmányok* közül a lucernát legtöbb helyen már lekasztálták és a lóherét is kaszálják. Mindkét takarmány jó termést ad. A *szőszös bükköny* levágták, a termés jó, a zabos bükköny fejlődése visszamaradt, a búza- és a jöl fejlődik és virágozik, a csaladék helyenként gyenge, azonban a legtöbb helyen szépen fejlődik. A *rétek* sűrűek, általában jó szénatermesre van kilátás. A legelők kevés vidék kivételével szintén jók. A *szőlők* fejlődése teljesen kielégítő.

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara adonyi gyűlése.

A győri kamara az elmúlt héten *Adonyban* járási gazdajgyűlést rendezett, melyen *Ornady János dr.* kamarai igazgató javaslatára határozatlanul kérték fel *Bethlen István gróf* miniszterelnököt arra, hogy a külpolitikai kérdések mellett figyelmét és erejét a válságban vergődő mezőgazdasági megmentésére fordítsa és ne álljon meg az ideiglenes gabonatermes értékesítésének megoldásánál, hanem vegye tovább kezébe az agrárpolitika többi nagy kérdéseit a *termelést drágító tulzott ipari vármok lejaragását, a kartelműködés szabályozását, a kamatdrágaság és uszora letörését, a hitelkérdés megoldását és az értékesítés útjában álló sok akadály elhárítását is.* *Simonyi Nándor* javaslatára a határozati javaslatot küldöttség fogja átadni *Mayer János* földművelésügyi miniszternek és *Bethlen István gróf* kormányelnöknek. *Szavits Miklós* a földművelési ténnyel sokkal nagyobb dotáltságot sürgette a nemtermelő tárcák tulzott igényeivel szemben. Közbelépést követelt a fejérményei tejfáruhanás ellen. *Elek István dr.* a cukorrépa-termelők járási egyesületbe való tömörülését sürgette a cukorrépa-gyárak gazdallenas magatartásával szemben. *Szaffka Elek* a hussertényésztés és bacon kérdésnek a tejár válság beküzdése szempontjából való jelentőségét emelte ki. *Vass Mihály* a vadvizek-belvizek kártételei ellen sürgetett védelmet. *Püttler Sándor* a zöldség, gyümölcs, baromfi és bacon-export követelményeit tárta a gazdák elé. *Matta Árpád* a buzaárstabilizálásra nézve tervbe vett kormányintézkedéseket ismertette. *Kalapácsi József, Dereskei István, Czigler István* kisbirtokosok helyi sérelmeket adtak elő, melyet *Meszlény Béla* főszolgabíró mingyárt el is intézett.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete közgyűlése.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete az elmúlt héten tartotta meg évi rendes közgyűlést, amelynek eseménye eddigi elnökének, *Somssich László* grófnak és alelnök-vezérigazgatójának, *Jeschenszky Pálnak* távozása volt. *Bernát István*, a Nemzeti Bank alelnöke, a Szövetkezet örökös díszelnöke, nyitotta meg az ülést és hosszasan foglalkozott a távozó érdemes vezetők működésének méltatásával. A távozó vezetők érdemelt a szónok indítványára a Mezőgazdák szövetkezetének jegyzőkönyvében öröklött meg. *Bernát István* bejelentette ezután, hogy az igazgatóságnak sikerült megtalálni azokat a férfiakat, akikre a szövetkezeti mozgalomnak szüksége van. Az elnöki tisztségre *Purgly Emil* felsőházi tagot, főispánt, a vezérigazgatói állásba pedig *Somssich*

Gyula grófot hívták meg, akik mind a ketten hivatottak arra, hogy ezt a fontos szerepet a gazdatársadalom érdekében betöltsék. *Erdélyi Aladár* országgyűlési képviselő *Meskó Pál* elhunytáról emlékezett meg, akinek önzetlen, puritán alakja össze van nőve a magyar szövetkezeti mozgalommal. *Purgly Emil* elnöki beszédében megemlékezett a magyar gazdák mozgalomának nagy-névi megalapozóiról, hangoztatta a takarékossgát, amely ma nemzeti feladat, kijelentette, hogy nem ad programot, de igyekszik hozzájárulni a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének további fejlesztéséhez s elsősorban az ifjabb gazdamentedékekhez fordul és azoknak a Szövetkezetbe való tömörülését kéri.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara a „Noah” telepítés ellen.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara szőlészeti, borászati és gyümölcsészeti szakosztályának ülésén, *Marton Dénes* és *Katona* Zsigmond szőlészeti felügyelők s a szakosztályi tagok részvételével érdekes vita folyt le a „Noah” bor közfogyasztásból való eltüntetésé érdekében. A felszólalók rámutattak arra a szomorú körülményre, mely mértékben elterjedt a „Noah” s mily károkat okoz az emberi egészségben is. Zalavármegyében, *Hahót* községben 46 katasztrális hold „Noah” van egy tagban. *Jugosláviában* elrendelték, hogy a „Noah” 1933-ig kizsárolandó. A „Noah” fogyasztás ellen erőteljes felvilágosító propaganda megindítását határozta el a szakosztály, szükségesnek jellelte meg azonkívül a „Noah”-val betelepített terület erősebb megadóztatását. Felkéri a mezőgazdasági bizottságokat, azonnal jelentsek be, ha valaki „Noah”-t telepít, hogy ezek ellen a hatósági eljárást megindítsák.

A Gazdaszövetség közgyűlése.

Az elmúlt héten tartotta a Magyar Gazdaszövetség évi rendes közgyűlést, amelyen *Bernát István* tiszteletbeli elnök, a Nemzeti Bank alelnöke elnököl. *Vantsó Gyula dr.* igazgató a falusi gazdákörök számának öröndetes és állandó szaporodását jelentette. Ezt fejette ki *Gesztelyi Nagy László dr.* is a jelenléthez fűzött felszólalásában, amely után az elnök *Bernát István* mutatott rá arra, hogy a mai agrárválság idején igazán köztudattá a Gazdaszövetség törekvéseinek közérdekű volta. *Irady Béla* országgyűlési képviselő ügyvezető alelnök felvilágosításának tudomásulvétele után a közgyűlés elfogadta a zárszámadásokat és a költségvetést, amelynek *Ihrig Károly dr.* egyetemi m. tanár, titkár terjesztett elő és örömmel vette tudomásul, hogy a német-magyar gazdasáifajusi csereakciót, amelynek intézéséért *Tölgyes István dr.* titkár illeti elismerés, a Szövetség az ideiglenes időben is tovább folytatta és a kapcsolatok a külföldi gazdatársadalmi intézményekkel ezután is kimélyítette.

Erdőöri és vadöri tanfolyamok.

Az erdőöri és vadöri szakvizsgákat 1930 augusztus 4-én és az erre következő napokon kellőszáma jelentkező esetén Debrecenben, Miskolcon, Gödöllőn, Szegeden, Kaposváron és Győrben tartják. Akik az erdőöri vagy vadöri vizsgát letenni óhajtják, az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1930 június 20-ig a lakóhelyükre illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtják be. Az erdőöri szakvizsga letételének megkönnyítésére az erdőigazgatóságok székhelyein kellőszámu jelentkező esetén július 7-én kezdődő négyhetes előkészítő tanfolyamot rendeznek, amelynek végzetével a hallgatók szakvizsgára mehetnek. A tanfolyamra való felvétel iránti kérvényt az illetékes m. kir. erdőigazgatósághoz június 15-ig kell benyújtani. A tanfolyamra vonatkozó bővebb felvilágosítást a m. kir. erdőigazgatóságok adnak.

PERMETEZŐGÉPEK,

**borszivattyúk,
bortömlők,
seprőprészások**

jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincégazdasági eszközök.

NAGY I G N Á C Z

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Budapest, VII., Károly király-ut 9. sz.

Alapított: 1884.

Telefon: J. 415-15.

Egy tanya képe.

A tavaszi napnak aranyos sugára,
Kedvesen mosolyog reá egy tanyára,
S annak ablakai, mint ragyogó szép szemek,
A nap sugarával büszkén szembe néznek.

Kedves szép hajlék ez, boldogság tanyája,
A nagy pusztaságon aligba van párja,
Nagy tombos akéfék övezik azt körül,
Békesség, szeretet lakozik ott belül.

Kiskertjében nyílik a legszebbik róza,
Nyen szép virágot nem láttam még soha,
És minden, minden, ami ottan csak él,
Oly sokat, oly szépet és kedveset beszél.

A langyos napnak utolsó sugára
Utolsó mosolyog reá egy tanyára,
Majd eltűnik egészen s homály száll a tájra,
Bontakozni készül az éj sötét szárnya.

Elesendesült minden már a pusztaságon,
Két csillag ragyog fel a messze tájon,
Csillagok gyűlnak ki, — ragyogó szép szemek —
A szeretet lakának ablakai ezek.

A langyos szél, mely ilyenkor utra kél,
E tanyáról nékem oly sok szépet mesél,
Mert legszebb is az egész pusztán itten,
A hegye lakókat áldja meg az Isten!

(Hü előfizető, Orosháza.)

Hatezer cserkész gyakorlata. Május hó 25-én, vasárnap délután a cserkészszövetség budapesti kerületének cserkészei ünnepélyes gyakorlatot tartottak az Üllői-uti labdarugó-pályán. Az ünnepség négy órákor kezdődött a cserkészek felvonulásával, majd Zsitvay Tibor igazságügy-miniszter köszöntötte a cserkészeket. A verseny egyik leg-szebb száma volt a békekerék, mely után fapuska- és rendezési gyakorlatok következtek. Az ünnepség után Teleki Pál gróf tiszteletbeli főcserkész kiosztotta a múlt évi cserkész-tábor legkiválóbb cserkészeinek kitüntetését.

Szent Imre ünnepségek. Az országban lévő három Szent Imre-kollégium a jubileumi év alkalmából május hó 25-én, Budapesten a Zeneakadémia nagytermében díszünnepélyt rendezett. Zichy János gróf elnök megnyitói szavai után Vass József dr. népjóléti és munkaügyi miniszter mondott nagyvonalú ünnepi beszédet. A miniszter beszédében Szent Imrét, mint a magyar lovag eszményét állította az ifjúság elé. A miniszter nagyhatású beszéde után több műsorszám következett, majd pedig Glattfelder Gyula dr. esanádi megyéspüspök zárószavai-val fejeződött be az ünnepség. — Május hó 25-én a Szent Imre jubileummal kapcsolatban országos női zarándoklás volt Esztergomba. A zarándoklalon mintegy ötezer főnyi női sereg vett részt. A zarándoklalt Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás fogadta. — Rómában is ünnepség volt május hó 25-én, ahol a Palazzo della Cancelleria nagytermében zajlott le a Szent Imre ünnep. Bevezető beszédet Luttor Ferenc követségi tanácsos mondotta, majd Monte della Torre szerkesztő dícsőítette Magyarországot. Az előadáson a római magyar kollégium növendékei is szerepeltek. Az ünnepségen a magyar követség is megjelent.

Nyugalomba ment Belitska Sándor. A kormányzó a külügyminiszter előterjesztésére Belitska Sándor követet a varsói magyar követség vezetésére, saját kérelmére felmentette és teljes elismerésével tüntette ki. Belitska Sándor követnek nagy része volt a magyar-lengyel barátság felújításában.

Gazdasági népházavátás Nagyszénáson és Kiscsákon. Emelkedett, ünnepélyes hangulatban történt meg május 25-én a nagyszénási és a kiscsáki népházavátás. Mindkét helyen a földmívelésügyi miniszter hatóságos anyagi támogatása mellett a lakosság áldozatkészségéből építették a népházat. Mindkét helyen megjelent a helyi és a környéki értelmiség teljes száma, a járás főszolgabírójával az élén. A földmívelésügyi miniszterülmet Tobak Lajos dr. miniszteri titkár képviselte, aki egyuttal Mayer János földmívelésügyi miniszter üdvözlését is tolmácsolta. Az ünnepi beszédet Nagy Sándor, a Faluszövetség igazgatója tartotta. A kiscsáki ünnepségen megjelent a kerület közszeretetének örvendő képviselője, Csizmadia András. Mindkét helyen megáldották a népházat az egyházak lelkészei és nagy sikerrel szerepeltek a helyi dalosegyesületek.

Viharos az idő. Mult hét folyamán az országban több helyen erős nyári zivatar volt, amely néhol jégesővel végződött. Felsőnóraj és Alsónóraj községekben nagy vihar pusztított. A jégeső a szőlőt teljesen tönkretette. Garadna községben is pusztított a jég. A viharban többen megsebesültek. A fővárosban is zivataros volt az időjárás. Néhol galambtojás nagyságu jég is esett és megakasztotta a forgalmat. A város külső részén az eső elárasztotta a pincelakásokat.

Magyar ember Európa vivóbajnoka. Liège belgiami városban a napokban tartották meg az európai bajnokság vivóversenyét. A versenyben Magyarország csapata győzött. A kardvívó európai bajnokságot Piller György százados nyerte meg. Második helyezett Petschauer Attila, harmadik Doros György dr., negyedik Gombos Sándor dr., ötödik vitéz Rády József ezredes, hatodik Hufmann amerikai vivó lett.

Zarándoklás Máriazellbe. Guba Pál lelkivezetése alatt már a huszonnyolcadik országos, hivatalos, szigorúan egyházi zarándoklat indul e Máriazellbe augusztus hó 23-án, a budapesti belvárosi templomból. Részletes utiterv pünkösdre jelenik meg. Részvételi díj: III. osztályon 36 P; II. osztályon 48 P. Érdeklődni lehet: Guba Pál, Gyöngyös címen.

A százéves csilislétrom. Az idén van száz esztendeje annak, hogy az első csilislétrom-szállítmány Európába érkezett. A csilislétromnak trágázás céljára való felhasználását Haenke Tádéus német ember találta fel 1809-ben. Az elmúlt évszázadban a csilislétrom az egész világon elterjedt, s ma már nincs a földnek olyan része, ahol nem ismernék a csilislétromot. 1830-tól a mai napig mintegy hatvanmillió tonna csilislétromot exportáltak Délmérikából. A száz éves csilislétromról szóló érdekes ismertetést a Mezőgazdasági Szaktanácsadó Iroda (Budapest, VII., Csengery-utca 22.) adta ki. Ára 2 pengő.

Állásnélküli ökozeles óvónők figyelmébe! A falvak kulturális és szociális érdekei szolgálatára kisebb községekben két-három hónapos nyári gyermekmenhelyet, napközi-otthoni állít be a Népművelő Testvérek Társasága. E falvak közül több helyen kitalás van arra, hogy a menhelyekből állandó kisdé-ővő fejlődik ki. Felhívjuk tehát mindazokat az óvónőket, vagy menedékhely-vezetői bizonyítvánnyal rendelkezket, hogy akik e munkákra vállalkoznának, jelentkezzenek központi hivatalunkban (Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 19. I. 5.) személyesen, vagy írásban. A feltételekről azonnal értesítjük. Írásbeli jelentkezésnél közöljék családi állapotukat, korukat és val-lásukat.

Tíznapos hónapi börtönt kapott egy sikkasztó községi pénztáros. Kovács István gazdálkodó, Üllő községi pénztárosa néhány évvel ezelőtt 35 millió koronát sikkasztott a községi pénztárból. A közbirtokosság pénztárból pedig 37 millió korona pénz tűnt el Kovács kezén. A sikkasztó pénztárost a napokban vont felelősségre a törvényszék és hivatali sikkasztás bűntette miatt egy évi és három hónapi börtönrre, továbbá kétezer pengő pénzbüntetésre és öt évi hivatalvesztésre ítélte.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József víz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A „Ferenc József” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

BERGER IGNÁTZ
(Cégtulajdonos: BARTÓK ÖDÖN)
Budapest, IV., Károly-kürt 28, Közp. Városház.

Mindenemü valódi tajtékpipa és szipka, borostyán, angol Bruyère fapápek, sétatobok, sakk- és dominójátékok a legjobb minőségben.

Javításokat elfogadok.

Alapítva 1892 Ezen hirdetés bemutatása ellenében 5% engedmény jár.

Megmérgezték és gázzal megölték egy rábatamási gazdát. Még a mult év elején történt Rábatamási községben, hogy Balla Józsefné és nevelt leánya, valamint Petrics Jánosné elhatározták, hogy Balla József gazdálkodót elteszik láb alól. Az asszonyok maszlagos nadragulyával etették meg Ballát s amikor Balla a méregtől nem pusztult el, egy éjszaka égő paraszat állítottak az ágya mellé. Ballát a széngáz megölte. A borzalmas bűnügyet Petrics Jánosné férje árulta el. A tettesek beismerték bűnüket. A rendőrség a gyilkosokat letartóztatta.

Fél millió pengő kártérítésre ítélték egy hadseregszállítót. Még a világháború folyamán történt, hogy Fay Henrik hadseregszállító, aki a budapesti kórházak élelmezését látta el, súlyos visszaéléseket követett el. A bíróság annakidején Fayt öt évi fegyházra, társait pedig két évi börtönbüntetésre ítélte. A kincstár polgári pert indított Fay és büntőrszékei ellen, a kórházakkal szemben elkövetett visszaéléseikért. A törvényszék a napokban hirdett ítéletet a tizenhárom évvel ezelőtt megindított kártérítési perben és megállapította Fay Henrik kártérítési kötelezettségét. Az ítélet értelmében a hadseregszállító 483.797 pengőt köteles fizetni a kincstár számára.

Megkövezte a feleségét, majd felakasztotta magát. Nagy Bálint gödöllői gazdálkodó az utóbbi időben örökösödési ügyből eredően állandóan civakodott feleségével. Május hó 26-án Nagy Bálint tégladarabokkal úgy megverte feleségét, hogy az asszony eszméletlenül terült el. A házaspár öt gyermeke az asszonyhoz szálladt és siránkozni kezdett, Nagy lelkiismeretfurdalást érzett — azt hitte, hogy megölte a feleségét — felrohant a padlásra és felakasztotta magát. Amikor rátaláltak, már halott volt. Nagy Bálintot kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A szentkormadombjai műkedvelői gárda.

Szentkormadombja, dunántúli kisközség ifjusága, május hó 11-én szép anyagi sikerrel adta elő a „Nánai bíró leánya” című három felvonásos népszínművet Békési János, állami iskolai tanító kitűnő rendezésében.

Megnyitották az első kiscsajda esikőtelepet. A biharnagybajomi legelőtulajdonosok társulata a lötenyészítés előmozdítása érdekében esikőtelepet létesített. A kiscsajdák már a napokban meg is tartották az első esikőkihajtást. A telep a társulat poroskői legelőjén épült. Az egész országban ez az első eset, amikor a kiscsajdák létesítettek esikőtelepet. A telep hivatalos megnyitása néhány hét múlva lesz.

Kegyelmet kapott a halálra ítélt honvéd. A honvédbíróság kötél általi halálra ítélte Sebők Pál tizedest, aki tavaly családi viszálykodásból eredően megölte feleségét, továbbá unyosát és apósát. A kormányzó Sebők halálát ítéletét életfogytiglani börtönrre változtatta. Minden évben a gyilkosság évfordulóján sőtét magánzárka Sebők büntetése.

Elfogtak a csehek két magyar juhászt. A búzafalvi cseh csendőrség letartóztatta Magyar István és Zaják József földműveseket, akik a trianoni határ közelében levante sapkában legeltették juhukat. A két földműves a határon áttévedt néhány juhát akarta visszahajtani, amikor a csendőrök rájuk támadtak és elfogták őket. A legényeket a kassai fogházba szállították.

Vérmérgezésben halt meg egy főherceg. Lipót Szalvátor főherceg legidősebb fia, Rainer Károly főherceg május hó 26-án egy bécsi kórházban harmincöt éves korában elhunyt. A főherceg halálát vérmérgezés okozta, amely úgy keletkezett, hogy a balvállán mérges pattanás képződött, amelyből fertőzés következtében vérmérgezést kapott. A főherceg holttestét, mivel már a Habsburg-ház kriptájában hely nincsen, valószínűleg Spanyolországban temetik el.

Agyonlőtték egy lengyel katonát a német határon. Május 24-én este két lengyel határőr átlépte a német határt és behatolt a határon lévő utlevélvizsgáló házba. Amikor egy német hivatalnok belépett a házba, rálőtték. A német határőr lövéssel válaszul a valóságos harc kezdődött a határőrök között. Végre is a németek az elfogott lengyelekkel együtt a rendőrségi épületbe húzódtak vissza. A megsbesített lengyel katona utközben meghalt.

Antal püspök Takácsiban. Antal Géza dunántúli református püspök május hó 25-én meglátogatta a tüzvész által sújtott Takácsi község lakóit. A püspök könnyekig megható beszédben vigasztalta meg a szerencsétlenül járt község népet.

Fejlesztésével agyonlőtték egy gazdálkodó feleségét. Balajti István gazdálkodó feleségét Jászapáti község határában a gazda tanyáján május hó 18-án ismeretlen tettes tizenegy fejzecsapással meggyilkolta. A szerencsétlen asszony egyedül tartózkodott otthon, férje hajnalban elment tengerit vásárolni. A gyilkos áldozatát a konyhában támadta meg és ott mérte rá az első fejzecsapást. Eddigi megállapítás szerint nem rablógyilkosság történt. A tettes kézrekerítése érdekében a csendőrség széleskörű nyomozást indított.

Uj kedvezmény vendégeinknek!

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivételével) módunkban van a **Vasárnap** kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

M. kir. Operaház, Nemzeti Színház, Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK-szálloda Budapest
szemben a Keleti-pályaudvar érkezési oldalával.
(Nincs kocsiköltsége.)

Sertésölba dugta a rablott pénzt. Annak idején megirtuk, hogy Huszár István sárbogárdi gazdát az országoton Falusi Sándor földmives meggyilkolta. A gyilkos elrabolta Huszár pénztét és azt feleségének adta át. A csendőrök vállatára fogták Falusinéét, aki hamarosan bevallotta, hogy a rablott összeget a sertésöl alján elrejtette. A csendőrség az őiban megtalálta az eldugott pénzt.

Felhívjuk a nagyerdemi gazdaközönség figyelmét az 1884. év óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégre, melynél ugy a szőlő-, mint a borgezdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég az 1928. évi Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel lett kitüntetve.

Gázolt a színész autója. Faludi Sári budapesti színész nő május hó 29-én autózóvezetést tanult a Városligetben. A Széchenyi-fürdő előtt a színész nő hirtelen rosszul lett, az autó föl-szaladt a gyalogjáróra és elütötte Paller György hivatali al-tisztet és kocsiában ülő másfél éves kisfiát. A kisgyermek súly-meghalt, Paller György súlyosan megsebesült. A színész nőt előzetes letartóztatásba helyezték, de később tízezer pengős óvadék ellenében elbocsátották.

Vakmerő rablótámadás egy fővárosi bankban.

Példátlanul álló vakmerő rablótámadás történt má-jus 30-án délben Budapesten a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank palotájában. Álarcos rabló hatolt be a banknak abba a helyiségébe, ahol a tisztviselők havi fi-zetését borítékolták. A rabló a helyiségben tartózkodó két tisztviselőre revolvert fogott. A megrémült tisztvis-eleket a szobában lévő szekrénybe zárta, majd pedig az ott talált 161.207 pengővel elmenekült.

A bank tisztviselőinek fizetését mindig a hó utolsó-előtti napján borítékba szokták tenni. Ekkor is így tör-tént. A fizetések borítékolását Petrik Elemér banktiszt-viselő és Czinóber József végezték. A rabló fél 11 óra-kor hatolt be a helyiségbe, ahol Czinóber és Petrik tar-tózkodott. A rabló revolvert Petrik Györgyre szögezte, aki az első pillanatban azt hitte, hogy csupán rossz tré-fáról van szó és nem akart engedelmkedni a felszólítás-nak. A revolveres támadó végül is kényszerítette az öreg tisztviselőt munkájának abbahagyására. Ezután táská-jába rakta az asztalon talált összes pénzt. Petriket és Czinóbert beparancsolta a szobában lévő ruhaszekrény-be és rájuk zárta a szekrény ajtaját. A bandita azután a bank folyosóján át a szomszédos magánházon keresz-tül a Mária Valéria-utcai kapun megszökött. A menekülő rablót csupán két mosónő látta. A megindult erélyes nyo-mazás hamarosan sikerre vezetett, mert egy taxisoffór pontos személyleírását tudott adni a rablóról.

Az egyik délutáni lap rendőri riportereinek magán-nyomozása után a rendőrség hamarosan el is fogta a rablás tettesét Kovács János asztalossegéd személyében. Kovács nem egyedül követte el a rablást, segítségére volt Czinóber József, akivel előzően kitervezték a nagyarányu rablást. Az elrabolt összeget a rendőrség Kovács lakásán megtalálta, csupán négyszáz pengő hiányzott, amit Ko-vács elköltött. Czinóbert még nem tudták elfogni.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC.

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., Földmívelésügyi minisztérium) köz-lése szerint

munkást keresnek

Mallár József (Keeskemét, Rákóczi-u. 9.) keres tisz-a-ujfalusi gazdaságába 1930. szeptember 1-ére egy juhászt, egy kanászt, egy gulyást öt-hat családtaggal.

Botka József dr. gazdasága (Fegyvernek, Szolnok vm.) ke-res egy kocsist. Konvenciója évi 20 mm. élet, 24 kg. szalonna, 20 kg. só, 1 magyarhold kukorica-föld 200 négyzetööl vetemény-föld, 2 dísznótartás, lakás, fűtés, fertálypénz. Próbaidő ki-kötötték.

SZIVÁRVÁNY.

Tefénavásár.

Erről a vásárról sokáig beszéltek a faluban.

Csutorás József a vásárrban megvett egy tehenet Bisiczől, a marhahajcsártól. Bisicz azt mondta, hogy hat liter tejet ad egy fejésre. De a kajla két litert se adott. Az öreg vakaródzott s mikor egy izben meghallotta, hogy Bisicz ismét a faluban van, beállított hozzá a korcsmába. Bisicznek gyanus volt a dolog, megkérdezte tőle, hogy csak nem a tehénrel van baj.

— De bizony azzal, — felelte Csutorás. — Eladtam, mert nem adta le a hat liter tejet.

A hajcsár fellélegzett, de úgy tett, mintha nagyon rosszalotta volna a dolgot és mikor megtudta, hogy a tehenet Kolompos szomszéd vette meg és négyszázötven pengőt adott érte, kijelentette, hogy annyit ő maga is megadott volna érte. De Csutorás gúnyosan mosolygott:

— Van is Bisicz urnak négyszázötven pengője!

Bisicz homloka ráncba verődött:

— Tréfál?

— Nem én! — felelte az öreg magyar. — Ugy hal-lottam, hogy elárverezték a házat is.

— Az is hat ökor volt, aki azt beszélte.

— Az meglehet, — szölt Csutorás. — De az ember azt hiszi el, amit mondanak. Azt pedig látatlanba nem mond-hatom, hogy volna pénze.

— No, a mindenit magának! — fakadt ki Bisicz, azzal a belső zsebébe nyult, kivett egy marék pénzt és Csutorás elé tartotta. — Ez mind százpengős!

Az öreg nézte a pénzt, aztán kis idő múlva ravaszul megszöalt:

— Nem hamis?

A hajcsár elszápadt:

— Hallja, ne tréfáljon velem, — mondta vésztijszlón s a pénzt elébe tette.

Csutorás a kezébe vette a pénzt, nézte, forgatta, ro-pogtatta az ujjai között, aztán jó sokára megszöalt:

— Jó pénz!

A hajcsárra tekintett:

— Hát a másik?

A hajcsár a másik százast is elébe dobta.

— Ez is százast!

— Ez is jó!

— Hát ez? — potyogtatta Bisicz ur most már mér-gesen a százásokat.

— Ez is!

— Na, ez biztosan hamis!

— Ez is jó! — beszélt az öreg.

— Ez meg ötvenes!

— Szép pénz! — szölt Csutorás, de most már fel-nézett a hajcsárra. — Ennyi elég is. Éppen négyszázötven.

A belső zsebébe nyult, elővette a tehén passzusát, amit még a hajcsár adott neki és feléje nyújtotta:

— Hát akkor tessék!

A hajcsár nagyot nézett:

— Mi ez?

— A passzus. A tehénről.

A hajcsár pislogott, mint a béka:

— Hiszen az elébb azt mondta, hogy eladta.

— Hát persze, — felelt Csutorás. — Most. Azt mondta, hogy megadott volna érte négyszázötven pengőt.

A pénzt zsebre vágta, aztán kifelé mutatott:

— A tehene ott áll az istállóban. Használja egész-séggel!

Azzal faképnél hagyta a bámuló hajcsárt s az ajtót bevágta maga után, csak úgy puffant.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Házat építettem és a jegyző ur volt kint terepszemlén. Jár-e ezért valamilyen tiszteltidő? 2. Kaphatok-e valamilyen könyvet a házasságról? 3. Tisztán tartom a hajamat, mégis hullik. Hogyan lehetne a hullást megakadályozni? 4. Huszonnégy éves vagyok, katona nem voltam, csendőr szeretnék lenni, lehetséges-e? 5. Mi szükséges ahhoz, hogy valaki vadőr lehessen? (116. számú régi előfizető). — **Felelet:** 1. A szemlért díjazás jár, amelynek nagyságát szabályrendelet állapítja meg. Ezt megtudhatja a jegyzői hivatalban. 2. Kiadóhivatalunkban kapható Zborovszky Ferenc: „Keresztény házasság” című könyve, ára 4 pengő 50 fillér. Löbör: „Az anyaság” című könyve, ára 3 pengő 20 fillér. Th. Vanderwelde: „A tökéletes házasság” című könyve, ára 12 pengő. 3. Ennek sokféle oka lehet. Az ok szerint változik az orvoslási mód is. Használjon esetleg valamilyen hajvizet. A tiszta alkohol jót tesz, tisztítja a bőrt és hűsíti és serkenti a hajhagymákat. Hatásosnak tartják a „Gamma” nevezetű hajnövesztőszert. 4. Forduljon az illetékes kerületi csendőrpáncsnoksághoz. 5. Egy évi gyakorlat után vizsgálata mehet. A vizsgálatokról olvassa el mai számunkban megjelent közleményünket.

Kérdés: Szegeden akarok villamoskatalozt lenni, hora forduljak? (M. J., hű olvasó). — **Felelet:** Forduljon a szegedi városi villamosvasut igazgatóságához, Szeged. Előzően érdeklődjék a felvétel végett. Felvételhez szükséges: irni- és olvasnitudás.

Kérdés: Hány rejtvényt kell megfejteni, hogy valaki jutalomkönyvben részesülhessen? (M. K., Nécsa). — **Felelet:** Legalább öt rejtvényt kell helyesen megfejteni.

Kérdés: 1. Szabad-e a levelektöltésnek megütni a levelet? 2. Milyen összegű a Kormányzó Ur tiszteltidője? 3. Milyen gyakorlatokat kell végezni, hogy megismosodjam? 4. Van-e felrét a csendőrséghez? (Sz. B., Mikóháza). — **Felelet:** 1. Nem szabad. 2. Évente 120.000 pengő. 3. Ajánljuk Müller „Az én módszerem” című könyvében foglalt tornagyakorlatok végzését. 4. Forduljon az Önhöz legközelebb eső csendőrpáncsnoksághoz. Ha egyébként megfelel, úgy felveszik.

Kérdés: 1. Altisztképző intézetbe akarok járni, előbb azonban szeretném tudni, hogy az intézet elvégzése után mehetek-e a Ludovika Akadémiára? 2. Ingyen tanítanak-e a Ludovika Akadémián, vagy pedig kell fizetni? 3. Kap-e ruhát a növendék? (Hű olvasó, Vindornyasztól). — **Felelet:** 1. Altisztképző intézet után nem mehet az akadémiára. Akadémiára csak érettségi bizonyítvánnyal veszik fel a hallgatókat. 2. Szegénysorsu akadémiásokat ingyenesen oktatják. Az ingyenes, vagy féllingyes helyekre folyamodni kell. 3. Az akadémikus teljes ellátásban részesül (Ruha, étkezés, lakás).

Kérdés: 1. Mi a címe a szegedi erdőri iskolának? 2. Mi a címe az esztergomi vadőri iskolának? (R. K., Bisse). — **Felelet:** 1. Magyar királyi erdőri iskola, Szeged, Királyhalom. 2. Magyar királyi erdő- és vadőri iskola, Esztergom.

Kérdés: Általában fizetem a forgalmi adót és most az általános főleimeiték, mit tegyek? (H. J., Ecséd). — **Felelet:** Felebbezze meg az illetékes magyar királyi adóhivatalnál.

Kérdés: Tagja vagyok a Társadalombiztosító Intézetnek. Több napon át beteg voltam s a táppénzutasítványt az illető orvos Kaposvárra küldte. Az utalvány már körülbetűl három hónapja, hogy elment és a pénzt még máig sem kaptam meg. Hora forduljak? (B. J., Tarcsapuszta). — **Felelet:** Ha a kaposvári kirendeltség nem válaszol levelére, úgy azonnal írjon a Társadalombiztosító Intézet igazgatóságához, Budapest, VIII., Flumei-ut 21. szám.

Kérdés: Hol lehet piócát értékesíteni? (124. számú előfizető, Páhi). **Felelet:** A piócák most nincs nagy kereslet. Ajánlja föl a következő cégeknek: Neruda Nándor gyógyszer-nyakkereskedés, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 10., Magyar Korona-gyógyszertár, Budapest, VIII., Múzeum-körut 18. szám.

Kérdés: Mennyit kell fizetni egy operációért a kórháznak szegénységi bizonyítvány alapján? (15.976. számú előfizető, Nórádterőce). — **Felelet:** A fizetendő díj nagysága az operációtól függ. Szegénységi bizonyítvány alapján általában véve nem szoktak semmit felszámítani.

Kérdés: 1. A ricinus-babot nem tudtam megfelelően értékesíteni, szeretném szappannak kifőzni, lehetséges-e? 2. Fiamat a levelektöltő ünnepi ruhában lefekteti a földre. Hora forduljak panasszal? 3. Méhesládajaimat összeverték, kell-e ezután adót fizetni? (K. I., Jászódsza). — **Felelet:** 1. Nem igen lehet jó szappant belőle készíteni otthoni eljárással. 2. Forduljon a járási testnevelő felügyelőhöz. 3. Nem kell adót fizetni.

Kérdés: 1. Hol van katonakincstári erdőigazgatóság? 2. Hol adják ki a magyar vadászjegyet? (K. B., Nak). — **Felelet:** 1. Magyar királyi erdőigazgatóságok vannak a következő helyeken: Kaposvárott, Veszprémben, Gödöllőn (Magyar királyi állami és koronauradalmi erdőigazgatóság), Miskolcon, Debrecenben és Kecskeméten. Katonai erdőigazgatóság nincsen. 2. A „Nimród Magyar Vadászjegy” kiadóhivatala: Budapest, IX., Ferenc-körut 34. szám alatt van.

Kérdés: Mi annak a gyapjas nőrénynek a neve, amit levelemhez mellékeltem a szerkesztőséghez beküldöttem? (Sz. A., Orgovány). — **Felelet:** Széles levelű gyapjas sás.

Kérdés: Hatósági engedély nélkül szabad-e fajtiszta angol yorkshirei kanna másfajta anyagiszőrű nemesíteni, mivel nálunk a község tiltja? (Olvasókör, Dunaföldvár). — **Felelet:** Saját kocát mindenki bebengathatja olyan fajtájú kanna, amilyennel akarja. Másnak kocáira azonban csak olyan kan használható, amilyenek a járási mezőgazdasági bizottság kiküldöttjei (apaállatvizsgáló bizottság) igazolványt adott. Ha falujukban ilyen igazolványt yorkshirei kanra nem adnak, akkor bizonyára a törvényhatósági szabályrendeletben eddig a mangalica-fajtáról van csak szó. A megváltoztatásra van mód. Kérvenyezzenek az alispántól a törvényhatósági szabályrendelet olyennel megváltoztatását, hogy köztenyésztésben yorkshire kanok is használhatók legyenek. Kérésüket biztosan teljesítik, mert a földművelésügyi minisztérium is azt kívánja, hogy a nép térjen át az angol sertések tenyésztésére.

Kérdés: 1. Hány kilogramm szénkénege szükséges egy katasztrális hold szőlő szénkénegezetéshez? 2. Érdemes-e „Noah” szőlőt szénkénegezni? (Hű előfizető, Kecskemét). — **Felelet:** 1. Egy katasztrális hold szénkénegezetésére 140—180 kilogramm szénkénege szükséges. 2. A „Noah” nem érdemi meg a szénkénegezést.

Kérdés: 1. Hol kaphatok díjtalan orrosi szaktanácsot? 2. Lehet-e válaszbelvagy ellenében orrosi tanácsot kapni? 3. Ha az alperes nyer, fizetni kell-e saját ügyvédjét? 4. Lehetséges-e ideiglenes gyógyítani? (Előfizető, Szakmár). — **Felelet:** 1. Menjen valamelyik egyetemi klinikára. 2. Láthatlanban nem hiszünk, hogy kaphat tanácsot. Az orvos, mielőtt tanácsot adna, megvizsgálja. 3. Ha a bíróság úgy határoz, vagy pedig felperezen egyáltalában semmit sem lehet behajtani, úgy természetesen az alperes fizeti az ügyvédi költségeket. 4. Több gyógymód van; ez egyenként változó, tessék orvoshoz menni.

Kérdés: Nálunk szokásos lakodalom alkalmával, hogy a fiatal párhoz és a jelenlévőkhöz különféle komoly bibliai és világi kérdéseket intéznek. Hol lehet ilyen kérdésekről könyvet kapni? (Ifj. O. B. J., Rakocza). — **Felelet:** Vőfélykönyvet kaphat kiadóhivatalunkban. A vőfélykönyv ára a pénz előzetes be-küldése ellenében 1 pengő 50 fillér.

Kérdés: Gazdasági ismétlődő járok, minden esztendőben ásnak, kapálnak a fáskerthen. Kell-e a harmadik évfolyamban is ilyen nehéz munkát végezni? (T. M., Siogárd). — **Felelet:** Ha a nehéz testi munka árt az egészségének, úgy kérje a felmentését. Egyébként a kertü munka és mezei munka bent van az ismétlő iskola tanrendjében.

Kérdés: 1. Hol lehet plüsszírógépet vásárolni? 2. Kell-e hozzá valamilyen tanfolyamot végezni? (B. B., Resznek). — **Felelet:** 1. Plüssz gépet kaphat Lakos Árpád gépgyárában Budapest, VII., Thököly-ut 100. szám. A rendelésnél hivatkozzék lapunkra. 2. Külön tanfolyamot végezni nem szükséges, a gép-he küldenek használati utasítást. Hogy másnak végezzen plüssz-munkát, ehhez iparenedélyt kell váltania.

Kérdés: 1. Sokalljuk a földreform során kiosztott földek árát. Mit csináljunk? 2. Hol lehet vályogprést beszerezni? (2287. számú előfizető, Nagylőce). — **Felelet:** 1. Olvassa el lapunk mai számában megjelent közleményünket a földvételről leszállításáról. 2. Forduljon a következő gyárakhoz: Németh János, Budapest, III., Böcsi-ut 49. Szántó és Beck mérnök gépgyára, X., Gyömrői-ut 76.

Kérdés: 1. Tizenhét éves vagyok, öt gimnáziumot végeztem, a jutasi altisztképző iskolába akarok menni, lehetséges-e? 2. „Fég” célűvő puskát akarok venni, hol kaphatok rá engedélyt? 3. Mennyibe kerül egy ilyen célűvő puská? 4. Hol kaphatok galambokrol árjegyzéket? (D. J., Végárdó). — **Felelet:** 1. Öt gimnáziumi végzettséggel nem érdemes menni altisztképzőbe, mert ha a hiányzó három osztályvizsgát letesz és érettségizik, mehet a Ludovika Akadémiára. Különbben is az altisztképzőbe kora miatt már nem igen veszik fel. 2. Szolgabírói hivatalhoz. 3. Negyven pengőtől kezdődik. 4. Forduljon Hosvai L. Károly állattkereskedéséhez, Budapest, IV., Kaplony-utca 2. szám.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Írta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kispapja.

A darabot a „Vasárnap” műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(5. közlemény.)

X. JELENET.
(Örzi, Panni.)

ÖRZSI: Ne ríj Panni azért a kis szidásért, nekem nagyobb okom volna s még se rivok.

PANNI: De hogy éppen ennek kellett ráülni, ha másan történik, nem kaptam volna ilyen leckét.

ÖRZSI: Én meg örülök rajta. *(Nézkel az asztal körül.)* Nem látom a másik darabot.

PANNI *(ő is körülnézi a padokat)*: Pedig mind a kettő letette.

ÖRZSI: Lehet, hogy visszajött már valamelyik érte.

PANNI: Majd megnézem.

ÖRZSI: Mond meg nekik, hogy ne kerüljenek ma édesapám elibe.

PANNI: Ugyis megmondtam volna. *(Be a cselédhözba.)*

ÖRZSI *(egyedül)*: Szegény Panni, ugy a szívére vette . . . *(Kis szünet.)* Hej, édesapám, édesapám! Megbánja ezt még kigyelmed, ha nem hallgat rám. Ez is biztos már az ő műve, hogy engem eizavartat a háztól. Pedig nem így számítottunk szegény édesanyammal. Azt mondja, jobb helyre ád, mint itthon volt. Meg egész biztosan tudja, hogy hozzámegegyek örömet. Kíváncsi vagyok rá, hogy kik lesznek ezek. A mi falunkbeli legényeket mind ismerem. Eddig még nem mondtam, hogy megtetszett volna valamelyik. Vagy csak nem vidékinek akar. *(Egy kis szünet, majd dalol.)*

*Édesanyám hogyha élne, ahhoz adnád, kit szeretek igazán,
Minden léptem te őriznéd, nem is félnek az élet nagy viharán.
Édesanyám elvesztettem, ársaságom tührettem,
Teljes árva están leszek, édesapám ha elfordul entőlem.*

XI. JELENET.

(VOLT, JÓZSI, MAJD PANNI.)

JÓZSI *(a dal után jön, szép fekete ruhában, a kerítésen kívül, ahogy meglátja Örzit)*: Jónapot adjon Isten, Örzsikém.

ÖRZSI: Adjon Isten, miféle Örzsikét keres itt kelmed?

JÓZSI: No, ne érezd magad sértve, hogy úgy mondtam. Nem Örzsikét keresek, én se Julesát, se Marcsát. Csorba Gergely bíró urat keresem.

ÖRZSI: Édesapámat?

JÓZSI: Hát mégis csak jól emlékeztem én. Mielőtt berukkoltam katonának, Csorba Gergelynek ismertem egy kislányát, azt Örzsikének hívták.

ÖRZSI: De már nem úgy hívják ám!

JÓZSI: Hát hogy?

ÖRZSI: Örzsinek.

JÓZSI: Ha jól emlékszem, olyan nyolc esztendő lehetett, mikor tizenhétben bementem. Akkor még mindig ráillik az Örzsike név.

ÖRZSI: Hát kelmed kicsoda?

JÓZSI: Vargha Józsi vagyok.

ÖRZSI: Az az árva Józsi?

JÓZSI: Sajnos az.

ÖRZSI: Akkor kelmed büszke lehet a nevére.

JÓZSI: A nevemre az vagyok, de máskülönbem nem vagyok az. Nem lehetek. Ugyan miben? Hacsak a szegénységben nem.

ÖRZSI: Sokat hallottam kelmed felől.

JÓZSI: Ugyan mit?

ÖRZSI: Hát hogy milyen nagy hős volt a háboruban.

JÓZSI: Nem hős voltam én, hanem szerencsés. Tudod, sokan voltunk mink olyanok, el voltunk keseredve.

ÖRZSI: Miért?

JÓZSI: Azt sokáig tartana elmondani. Itthon van édesapád?

ÖRZSI: Pedig én szerettem volna hallgatni.

JÓZSI: De majd megtalál látni a szeretőd ezen a kerítésen át, oszt rosszat gondol.

ÖRZSI: Nincs még énnekem szeretőm.

JÓZSI: Hát akkor elmondom röviden. Ötéves koromban meghalt édesapám. Tizenegy éves voltam, az édesanyámat is kivitték a temetőbe. Árva lettem, az apám bátyja lett a gyámom. Ugy bánt velem, mint egy bojtárral. Mikor tizenöt éves lettem, itt hagytam azt a kis házat, meg azt a négy-öt hold földet, elszóktam őtöle. Csavarogtam tizennyolc éves koromig. Csupa keserűség volt az életem. Akkor beálltam az urasághoz béresnek. Itt egy kicsit jobban ment a sorom, szántottam-vetettem a másét. Az enyémet használták a rokonok. Ha akartak, adtak, ha nem, azzal se törődtem. Megszerettem a földet. Mikor már lehetett volna, hogy az enyémet dolgozatom, kiűtött a háboru. Huszéves voltam, be kellett rukkolni. Kivitték a harctérre. A pajtásaim kapták hazulról a leveleket, az egyik a szüleitől, a másik a szeretőjétől, a feleségétől, én sohasem kaptam senkitől. Az elkiserített, minék élek én, senkim a világon. Kerestem a halált, a legveszedelmesebb helyen mindig én voltam az első. Elkerült a golyó, a gránát, a kartács, semmi se fogott rajtam. A halál helyett jöttek a csillagok, aztán a vitézségi érem. Mikor otthagytuk az orosz harctér, már őrmester voltam, huszonkét éves koromban. Az orosz harctéren tiszthelyettes lettem, megkaptam az arany vitézségi érmét. Akkor a harctéri szolgálat alól felmentettek.

PANNI *(kijön)*: Jézus Mária, gazdasszonykám, a husunk odasül, azt hittem bent van.

ÖRZSI: Föl az nem süll, elég víz van rajta, de azért erregy, nézz utána. *(Józsához.)* Mondja tovább.

JÓZSI: Nemsokára, hogy hazakerültem a káderhez, kiűtött a forradalom.

ÖRZSI: Miért nem jött kelmed is haza akkor?

JÓZSI: Minek, gondoltam, hogy újra béres legyek? Az enyémből nem bírtam volna megélni.

ÖRZSI: De hát most?

JÓZSI: Most, mikor megtudtam, hogy nálunk is földosztás lesz, nem bírtam tovább, kérvényeztem.

ÖRZSI: Kap-e legalább?

JÓZSI: Felavattak vitéznek, földet csak tizenöt boldat kaptam. Az enyém öt, az husz hold. Egyszer csak mégis rám teklített az Isten s még csak egy hiányzik.

ÖRZSI: Micsoda?

JÓZSI: A házamat kitaroztatom, lovakat kapok az államtól, gazdasági felszerelést is.

ÖRZSE: Hát a felesége beleegyezik, hogy paraszt legyen?

JÓZSI: Meg se kérdeztem.

ÖRZSI: Miért?

JÓZSI: Mert még nincs.

ÖRZSI: Hogy lehet az?

JÓZSI: Még nem találtam magamnak valót, meg nem is akartam. Szegénynek éreztem magam ahhoz, hogy megnősüljek.

ÖRZSI: Ha szeret valaki valakit, ne nézze, hogy szegény vagy gazdag, menjen hozzá.

JÓZSI: Nem ugy van az Örzsikém. Látod, én végighallgattam azt a nótát, amit daloltál. Nem lálalok, máris beléd szerettem. Gondoltam, te is olyan árva vagy, mint én. Most mál szólnál hozzá, ha megkérnélek? Kinevetnél. Hol vagyok én a ti három-négy száz holdatokhoz!

ÖRZSI *(ránéz, mintha akarna mondani valamit, majd le-süti a szemét)*.

JÓZSI: Ugye, ugye? *(Megfordul, bemegy a házba.)*

ÖRZSI *(egyedül, néz utána)*: Jaj, csak öt gondolta volna édesapám, de még nem is beszélt vele.

(Folytatjuk.)

TRÉFÁK

Elővigyázatosság.

Ur: Hová megy?

Szabó: Régi adósalimhoz.

Ur: S mit visz ott a hóna alatt?

Szabó: Egy mentőerőöt, hogy veszőly nélkül mehessek a negyedik emeletre is.

(Beküldte Kiszner Mihály Kistelekről.)

Érthető.

Orvos: Az úter meglehetősen rendezesen ver, a nyelv azonban nem egészen tiszta. Hogy van az étvágygal? Van étvágya?

Beteg: Néha van, néha nincs.

Orvos: Mikor nincs?

Beteg: Ha kevéssel azelőtt sokat ettem.

(Beküldte Kiszner Mihály Kistelekről.)

A halász és a hal.

Asszony: Hogy van az, hogy a lakodalmunk előtt mindig hozzál nekem valamit és most sohse hozol?

Férj: Hát láttál-e olyan halászt, aki a halat etette, mikor már megfogta.

(Beküldte Horváth Pál Mikhóházáról.)

Csak okosan.

Mari: És aztán mondtam neki, hogy még látni se akarom őt.

Anna: Akkor ő mit csinált?

Mari: Eloltotta a lámpát.

(Beküldte Horváth Pál Mikhóházáról.)

Két részeg.

Sáros után megy a sógor a komával. Mind a ketten a koresmából jönnek, de a föld sehogysem akar a lábuk alatt megállni. Egyszer csak a sógor végignyul a sárban. A koma csak nézi.

— Hát ne hagyjon itt egyedül, hanem emeljen fel, — szól a sárbanfekvő.

— Felemelni? Azt nem tehetem. Hanem melléféküdni, azt megtehetem, — szólít bölesen a koma és melléje vágódott.

(Beküldte Tarr János Egeréről.)

Felvételi hirdetemény.

A szekszárdi m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatósága

közi, hogy október hó 1-én kezdődő 2 éves tanfolyamra a földművelésügyi minisztériumhoz címzett kérvényeket augusztus hó 15-ig lehet az iskola igazgatóságánál, Szekszárdon benyújtani.

Az iskola célja: kisebb birtokok tulajdonosait gazdaságuk okserü kezelésére megtanítani, továbbá nagyobb birtokokra szükséges felügyelőket kiképezni. E célból az oktatás elméleti és gyakorlati.

Részletes felvilágosítást az érdeklődőknek szívesen ad

az igazgatóság.

Földbirtokokosok figyelmébe! A kik rövidesen jelentkeznek, azoknak még 30 holdon felüli birtokuk folyósítottunk 7 és fél szálalékos típusú türelmes kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre. I. II. III. helyű nagykamatu tartozásokat illetéktelenesen bekovvertálunk. — Helyszínti becslés nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújt: **Agrária Részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Június hó 8-án, pünkösdvasárnap.

Nincs vásár.

Június hó 9-én, pünkösdhétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Füzesabony, Kunhegyes, Tinnye, Tiszaföldvár.

Június hó 10-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Alattyán, Büssü (sertésvásár bizonytalan), Csurgó (sertésvásár bizonytalan), Cegléd, Enying (sertésvásár bizonytalan), Gönc, Irsa, Fertőszentmiklós, Jánoshalma, Lovasberény, Lovászpataona Mágocs (sertésvásár bizonytalan), Nagybörzsöny, Nágocs, Rajka, Sárbogárd, Szentlőrinc, Szigetvár (sertésvásár bizonytalan), Tüskevár (sertésvásár bizonytalan), Vásárosnamény, Zalaegerszeg (sertésvásár bizonytalan), Zalazántó, Zalavár (sertésvásár bizonytalan). — Állatvásár: Dunaföldvár, Tata, Tamási (sertésvásár bizonytalan). — Marha- és kirakodóvásár: Nagycsikány, Szentgyörgyvölgy, Répecszentgyörgy.

Június hó 11-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Hegyfalva (sertésvásár bizonytalan), Polgár, Szentantalfalva, Szekesfehérvár, Tárpa, Újmalomok, Vétescsa. — Állatvásár: Lesencetomaj. — Sertésvásár: Orosháza. — Kirakodóvásár: Dunaföldvár, Tamási, Tata.

Június hó 12-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Bodrogkeresztur, Bódvaszilás, Hahót, Nyírbrány, Orosháza, Püspökladány, Ujfehértó. — Ló- és marhavásár: Orosháza, Devecser.

Június hó 13-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Berence (sertésvásár bizonytalan), Tolna, Tótszentmárton (sertésvásár bizonytalan), Vasvár (sertésvásár bizonytalan), Zalalövő (sertésvásár bizonytalan). — Marha- és sertésvásár: Békés. — Kirakodóvásár: Orosháza.

Június hó 14-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Besenyszög, Kaposmérő (sertésvásár bizonytalan). — Állatvásár: Elek, Hódmezővásárhely. — Lóvásár: Békés.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak június hó 2-án.)

GABONATÖZSDE.

KÉSZÁRUPIAC.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza tiszavidéki 77 kg-os 23.40—23.65, 78-as 23.70—23.95, 79-es 24.00—24.25, 80-as 24.15—24.40, felsőtiszai 17-es 23.55—23.20, 78-as 23.05—23.35, 79-es 22.90—23.65, 80-as 23.10—23.85, fejemegyei 77-es 22.30—22.55, 78-as 22.55—22.80, 79-es 22.80—23.00, 80-as 22.85—23.10, pestvidéki 77-es 22.40—22.60, 78-as 22.65—22.80, 79-es 22.85—23.05, 80-as 22.95—23.15, bácskai 77-es 22.45—22.70, 78-as 22.70—22.90, 79-es 22.90—23.15, 80-as 23.05—23.5. — Rózsa pestvidéki 11.90—12.20, más 11.90—12.20, sörárpa 17.00—19.00, egyéb 16.00—17.25, takarmányárpa 14.00—14.25, elsőrendű 14.50—14.75, köles 10.00—11.00, zab, elsőrendű 12.80—13.20, közép 12.50—12.75, tengeri tiszai 11.85—11.95, dunántúli 11.85—12.00, korpa 7.80—8.00 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC.

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben májusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak májusban kell leszállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza júniusra 22.42—22.44, októberre 20.75—20.76. — Rozs októberre 12.74—12.76. — Tengeri júliusra 12.17—12.18, augusztusra 12.46—12.48 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—52, duplanullás finom tisztalízt 40—44, nullás 40—44, kettős főzölízt 38—42, négyes kenyérlízt 36—40, hatos 34—36 fillér kilogrammonként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A magidény ugyszólván befejezettnek tekinthető, csak fűmagvaknak és kölesféléknek volt még némi kereslete. Élénkebb érdeklődés csakis tarlórépamag iránt mutatkozott. A beérkezett jelentések szerint a bióheretevések lehetnek állnak és kevéssé időjárásnál jó magtermés várható. A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersárúért Budapesten: lóhere 80—90, lucerna 120—140, fehére 120—150, nyulzapuka 75—80, baltacím 42—46, Viktóriaborsó 25—30, Expressborsó 28—30, tavaszi bikköny 21—22, lenmag kismű 50—60, nagyszemű 70—80, csillagfűrt 14, mustár fehér 46—48 pengő.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpora 11, borsóhéj 11, borsókorpora 11, buzakorpora 8.50, buzakorpora 8—8.25, buzaktakarmányliszt 10, konyolydara 10, lenmagpogácsa 23, napraforgópogácsa 14, repecpogácsa 12, répaszelet, szárított 9, rozskonykó 8.50, rozskorpora 8—8.25, rozs-csu 8.50, rozstakarmányliszt 10, szójabab-pogácsaliszt, nagyban 25, klesnyben 27, tökmagpogácsa 16 pengő métermázsánként.

Burgonya. Nagyban árak métermázsánként a következők: nyári rózsaburgonya 4.50—5.50, őszi rózsaburgonya 3.25—4, Ella burgonya 2.50—3, fehér burgonya 2.25—2.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6—7.50, réti széna, másodrendű 5—5.50, réti széna, harmadrendű 6, csomagoltára 4.60—4.80, muharszéna 8, lucernaszéna, új 5.50—8, zabosbikköny-széna-keverék 7, alomszalma 2.60—3.80 pengő kilogrammonként.

Szörőmarhavasár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 1.36—1.50, kivételesen 1.58, másodrendű 1.18—1.32 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 0.98—1, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 0.96—0.98, 1½—2 éves úszók 0.96—1.02, 1½—2 éves tinók 0.94—1, fiatal, friss fejű tehén 1.25—1.40 P kg-ént élősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak, csikó 65—70, igás kocsi (nehé-nyugati fajta) 245—615, igás kocsi (könnyű, nyugati fajta) 200—370, számar 45—50, öszvér 110, alárendelt minőségű lovak 60—260, vágólovak 60—220 pengő darabonként.

Vágómarhavasár. Ökör, legjobb 100—106, közepes 76—96, gyengébb 62—74, bíka, legjobb 100—105, közepes 90—100, gyengébb 80—88, tehén, legjobb 88—105, közepes 68—86, gyengébb 56—66, növekedésmarha 72—96, csontozni való 46—56 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 16—124, közepes 124—126, nehéz 126—130 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Gyapjú. A belföldi gyapjúpiacban változatlan irányzat mellett a forgalom közepes keretek mozog. Az árak változatlanok maradtak.

Nyersbőr. Árak: Marhabőr, magyar 1, marhabőr, tarka 1.10, borjubőr (hosszu lábbal) 2—2.10, báránybőr (fehér merinó) 2.50—3 pengő kilogrammonként.

Hővásár. A nyílt piacokon: Vespesebénye, tisztított 400—700, rostélyos, vastag hátszín, felsál, fehércesénye, gombólyú felsál 200—320, furtó, hátszín 200—320, csontos oldalas 180—260, tarja, szegye 160—240, gulyásnak való 100—220 fillér kilogrammonként. — Borjú: Felszeletelt comb 390—400, sütnivaló 200—360, porköltnek való 120—260 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 180—240, gerinc, lapocka 140—200, porköltnek való 120—160, bárányhús, hátulja 200—260, eleje 160—220 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 280—390, friss comb, tarja, lapocka 240—280, friss oldalas 190—240, kocsonyának való 60—120, vese velével 180—260, füstölt helybéli karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—400, olaszstani való szalonna 170—196, sózott kenyérszalonna 180—240, füstölt 220—260, hárj 200—220, zsíros tepertő 180—240, helybéli sertészsír 200—216 fillér kilogrammonként.

Baromfi. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—450, csirke 140—350, káppan 300—550, ruca 500—900, fiatal, udjónság 350—500, lud 600—1600, pulyka 500—1000 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 200—300, csirke 280—450, hizott ruca 240—300, lud, hizott 240—300, udjónság 260—400, pulyka, hizott 200—240, ludmáj 400—800, ludzsír és hárj 260—400, ludaprólék 160—240 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss tetőtojás 9—11, főzőtojás 7—9 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 400—500, csuka 200—300, ponty 200—300, kárász 140—200, combpó 200—240, keszeg 100—120 fillér kilogrammonként. — Rák: Folyami rák 20—30 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Tejeljeste 36—40, lefőlőzött 13—20, joghurt 170, aludtej 96—100, tejszín 280—360, tejföl 160—200, centrifugált teavaj, tömbben 400—440, 10 dkg-os csomagolásban 400—520, főzővaj 300—380, szedett vidéki vaj 300—360, juhsajt 220—300, tehéntúró 90—120, sovány tehéntúró 40—80, juhtúró 260—320, keverttúró 180—280, hazai ementáli sajt 420—600, hazai trappista 240—360 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 60—120, hántolt egész borsó 80—120, feles 50—100, fehér, aprószemű bab 40—70, nagyszemű 60—100, szines 40—60, finom árpakása 80—100, durva 54—80, tojásostarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammja 6—14, petrezselyem kilogrammja 8—16, petrezselyem zöldjével csomója 4—6, zeller, udjónság, zöldjével darabja 2—8, zeller kilogrammja 10—26, kalarábé zöldjével darabja 6—30, őszifajta, kalarábé kilogrammja 8—16, kevert zöldség 10—16, vöröshagyma, új, zöldjével csomója 1—4, makói vöröshagyma 8—16, fokhagyma kilogrammja 80—160, cékla 12—16, savanyított káposzta 20—28, kelkáposzta 26—100, karfiol 100—280, torma 40—100, fejjesaláta 2—8, burgonya 20—56, Ella 6—8, kifli 14—20, tomor esipergekomba 200—300, mezei csipergekomba 160—200, székfűgomba 120—240, szárított gomba 1600—2000, hónaposretök csomója 4—18, jánosnapiretek csomója 6—20, ugorka, udjónság 80—160, salátának való ecetes ugorka 90—140, vizes 40—70, apró hegyes zöldpaprika darabja 10—14, töltési való 20—40, savanyított zöldpaprika kilogrammja 70—140, főzötök 160—180, hüvelyes zöldborsó 80—100, spárga kilogrammja 100—180, sóska 20—40, tisztított paraj 10—24, gyökeres 6—12, főzött paradicsom literje 56—80 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Aszaltalma 50—70, hazai aszaltalma 60—120, szilva 140—180, gyümölcsíz 160—320, ropogós csesznye 80—200, kerti nemesített epre 220—460, kősznőte 40—120, keményhéjú dió 120—160, dióbél 440—460, héjazott magyora 420—460, héjazott mandula 500—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 330—420, félédes, gulyás 240—320, rózsapaprika 180—260, erős 120—170, kereskedelmi 80—110, kék mák 140—180, közönséges 120—140, pergetett méz 200—260, házi szeszappan 136—160, közönséges háziszappan 110—128 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben a múlt héten a forgalom finomított és denaturált szeszben volt élénkebb, azonban a többi szesz-kategóriákban is kiélegető volt a forgalom. A detailforgalomban (kicsinyben) finomított szesz 20 hl. vételnél 267 P, 10 hl. vételnél 270 pengő, a vevő hordójában, adók nélkül, plusz forgalmi adó. Denaturált szesz nagykereskedői ára 5 barell vételnél, saját hordóban, készpénzzel mellett 73 fillér, 100 literen felül mennyiség 79 fillér. Borspártal 4—4.20 a termelőállomáson 10 000 literfokonként, plusz forgalmi adó.

Papiac. Fenyőfában a forgalom nagyon gyenge, az árak nyomotok, mert a kínálat az összes utódállamok részéről fokozódott. A tűzifa-piac gyenge forgalma mellett alacsony árakat várnak. Belföldi száraz bukkhasáb 215—250 pengő a feladóállomáson, míg importúra Budapestben 330—335 pengő vagononként. Aprított fa ára csökkent és 4.30—4.50 pengő között mozog 100 kg-ként, hához szállítva. A lombfajci teljesen üzletellen, még kis tételeket sem lehet elhelyezni. A vasúti közalapítványi erdőhivatal 600 köbméter vastag-tölgy-, kőris-, stb. gömbfajáért a május 26-án tartott árverésen köbméterenként 25 pengőt ajánlottak fel.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára június hó 2-án: Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénztvásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 27.75 (27.90), dollár 569 (571), hollandi forint 229.60 (230.60), német márká 136.20 (136.80), svájci frank 110.35 (110.85) pengő. — Egy pengőnél kevesebbre kerül: Csehkorona 16.89 (16.99), szerb dinár 10 (10.08), francia frank 22.30 (22.60), lengyel zloty 63.96 (64.25), román lei 3.36 (3.40), olasz lira 29.70 (30), osztrák schilling 80.50 (80.90) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszokoros arany 22.5 (23.5), ezüst egykoronás 0.205 (0.315), ezüst régi forintos 0.84 (0.86), ezüst étkoronás 1.63 (1.67). Színarany kilogrammja 3790 (3810), színezüst kilogrammja 80 (82) pengő.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
PELELŐS KIADÓ: FARAÓ ALADÁR.

A világot 34 éve uraló eredeti angol

The Champion
kerékpárokak havi
16—20 P-s részlete.
Kerékpár-alkat-
részeket nagyban
eredeti árban:
Külső gumí... 5.30
belső... 2.10

LÁNG JAKAB és FIA kerékpárgyáregyeskedők
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1890.

Gyűjtsünk előfizetőket

a

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCI-UT 32. I. EM. 1. AJTÓ. — Rókus-kórházzal szemben.

VASÁRNAP
számára!

HOFHERR-SCHRANTZ- CLAYTON-SHUTTLEWORTH

A leggazdaságosabban
dolgozó cséplőgarnitúra

H-S-C-S

*nyersolajtraktor
H-S-C-S cséplővel*

Üzemköltsége minden más garnitúrával szemben
elenyészően csekély. Ha egyszer áttért a nyersolaj-
traktoros cséplésre, soha mással csépelni nem fog.

Részletes ajánlattal készséggel szolgálunk.

Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth

Magyar Gépgyári Művek Részvénytársaság * Budapest, VI., Vilmos császár-ut 57. sz.